

Statistička analiza financijskih izvještaja tvrtke Croatia Airlines d.d.

Jović, Ante

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:980167>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-18**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

**STATISTIČKA ANALIZA FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA TVRTKE „Croatia Airlines d.d.“**

Mentor:

Prof.dr.sc. Ante Rozga

Student:

Ante Jović

Split, rujan, 2017.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	1
1.1. Problem istraživanja.....	1
1.2. Predmet istraživanja.....	2
1.3. Istraživačke hipoteze.....	2
1.4. Ciljevi istraživanja.....	2
1.5. Metode istraživanja.....	3
1.6. Doprinos istraživanja.....	4
1.7. Struktura diplomskog rada.....	4
2. PODACI O PODUZEĆU „CROATIA AIRLINES d.d.“.....	5
2.1. Osnovni podaci.....	5
2.1.1. Uprava i nadzorni odbor.....	5
2.1.2. Vlasnička struktura i flota.....	6
2.1.3. Misija i vizija tvrtke.....	6
2.2. Tvrtke u vlasništvu.....	7
2.3. Povijest „Croatia Airlines d.d.“.....	8
3. DEFINIRANJE STATISTIČKE ANALIZE.....	11
3.1. Statistika.....	11
3.2. Statistička analiza.....	12
4. FINACIJSKA IZVJEŠĆA I POKAZATELJI POSLOVANJA.....	14
4.1. Temeljna financijska izvješća.....	14
4.1.1. Bilanca.....	15
4.1.2. Račun dobiti i gubitka.....	17
4.1.3. Izvještaj o novčanom toku.....	19
4.1.4. Izvještaj o promjenama u glavnici.....	20
4.1.5. Bilješke uz financijske izvještaje.....	21
4.2. Analiza financijskih izvještaja.....	22
4.2.1. Horizontalna analiza.....	23
4.2.2. Vertikalna analiza.....	23

4.3. Analiza putem pokazatelja.....	24
4.3.1. Pokazatelji likvidnosti.....	26
4.3.2. Pokazatelji zaduženosti.....	26
4.3.3. Pokazatelji aktivnosti.....	27
4.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	28
4.3.5. Pokazatelji profitabilnosti.....	29
5. STATISTIČKA ANALIZA POSLOVANJA „CROATIA AIRLINES d.d.“	30
5.1. Analiza bilance tvrtke „Croatia Airlines d.d.“	30
5.1.1. Horizontalna analiza bilance tvrtke „Croatia airlines d.d.“	32
5.1.2. Vertikalna analiza bilance tvrtke „Croatia airlines d.d.“	36
5.2. Analiza računa dobiti i gubitka tvrtke „Croatia Airlines d.d.“	40
5.2.1. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka.....	41
5.2.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka tvrtke	44
5.3. Analiza putem pokazatelja tvrtke „Croatia Airlines d.d.“	46
5.3.1. Pokazatelji likvidnosti	46
5.3.2. Pokazatelji zaduženosti.....	49
5.3.3. Ostali pokazatelji.....	50
6. ZAKLJUČAK.....	52
7. LITERATURA.....	54
SAŽETAK.....	55
SUMMARY.....	56
POPIS SLIKA.....	56
POPIS TABLICA.....	58
POPIS GRAFIKONA.....	60

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

U današnjim uvjetima globalizacije proizvoda i usluga poduzećima je sve teže opstati na tržištu. Poduzeća nastoje unaprijediti svoje pozitivne karakteristike i riješiti se negativnih komponenti poslovanja. Raznim ekspertizama se mogu dobivati podaci o poslovanju poduzeća i njegovom potencijalu, a poduzećima je u interesu odrediti koje će metode najvjerodostojnije prikazati područja koja treba održavati, a koje napuštati ili poboljšavati. Razvojem poduzetništva sve više se povjerenja prilikom procjene poduzeća i njegovog tržišnog položaja poklanja analizi financijskih izvještaja tvrtki koji nude egzaktne podatke o poslovanju.

Financijski izvještaji poduzeća daju korisnicima podatke o financijskom položaju poduzeća, uspješnosti poslovanja i promjenama u poslovanju. Njihova je prednost što su razumljivi, pouzdani i nedvosmisleni. Korisnici tih informacija su uglavnom menadžeri i dioničari, ali mogu biti i kreditori, banke, dobavljači i ostali. Na temelju tih podataka i usporedbe s podacima iz prethodnih godina donosi se slika poduzeća i dobiva uvid u profitabilna, odnosno neprofitabilna područja poslovanja. Temeljna financijska izvješća su: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvješće o novčanom tijeku, izvješće o promjeni glavnice i bilješke uz financijska izvješća. Statističkom analizom tih izvještaja dobiva se uvid u pojave koje se javljaju tijekom vremenskog razdoblja te se utvrđuju veze između pojava i kretanja. Podaci se grupiraju u tablice i grafove koje donosiocima odluka uvelike pojednostavljaju sliku poduzeća i opisuju promjene kroz razdoblja što im pomaže prilikom donošenja budućih odluka o procjeni poduzeća.

Svrha ovog istraživanja je analiza financijskih izvještaja dioničkog društva "Croatia Airlines" te ocjena poslovanja kroz odabrano vremensko razdoblje poslovanja. U tu svrhu korištena je analiza putem pokazatelja kojom se dobiva uvid u njihovo kretanje tijekom razdoblja. Horizontalnom analizom se prikazuje promjena vrijednosti kretanja izvještaja kroz određena razdoblja, vertikalnom analizom postotni udjeli komponenti u aktivi ili pasivi. Dobivenim podacima iz istraživanja kroz vremensko razdoblje, poduzeće donosi ocjenu o bonitetu i trendovima kretanja što mu uvelike koristi za donošenje poslovnih odluka.

1.2. Predmet istraživanja

Predmet ovog istraživanja je statistička analiza financijskih izvještaja tvrtke “Croatia Airlines d.d.” u razdoblju od 2008. do 2014. godine. Analizom i procjenom financijskih izvještaja će se utvrditi promjene u poslovanju poduzeća te opisati kretanja u odabranom razdoblju. U teorijskom dijelu će se opisati općenite statističke metode i pojmove, dok će se u empirijskom dijelu statističkom obradom prikazati konkretne podatke o kretanjima pojedinih pokazatelja promatrane tvrtke. Proučavanje je posebno usmjeren na utjecaj globalne krize te će se horizontalnom i vertikalnom analizom utvrditi kretanja i udjele poslovanja. Nakon tih radnji bit će olakšana procjena uspješnosti poslovanja tvrtke “Croatia Airlines d.d.”.

1.3. Istraživačke hipoteze

Nakon definiranja problema i predmeta istraživanja postavljaju se sljedeće hipoteze:

H1: Globalna financijska kriza ima negativan utjecaj na uspješnost poslovanja dioničkog društva “Croatia Airlines”

H2: Ukupna dobit poduzeća pokazuje kontinuiran pad u razdoblju (2008.-2013.)

H3: Analiza temeljnih pokazatelja pokazuje kontinuiran pad poslovanja dioničkog društva u razdoblju (2008.-2013.)

H4: Dioničko društvo od 2013. godine bilježi profitabilnost poslovanja

1.4. Ciljevi istraživanja

Nakon utvrđivanja predmeta i problema istraživanja, te nakon što su postavljene hipoteze koje će se obraditi kroz istraživanje postavljaju se ciljevi istraživanja. Ciljevi istraživanja su na početku istraživanja utvrđeni i glavni su razlozi zašto se na početku utvrđuje potreba provođenja istraživanja tvrtke.

- Definiranje pojma financijskih izvještaja

- Analiza financijskih izvještaja dioničkog društva “Croatia Airlines”
- Provođenje horizontalne i vertikalne analize promatranog poduzeća
- Provođenje analize putem pokazatelja
- Utvrđivanje uspješnosti tvrtke na temelju provedenog istraživanja
- Utvrđivanje utjecaja globalne financijske krize na uspješnost tvrtke

1.5. Metode istraživanja

Prilikom izrade ovog rada za prikupljanje informacija, proučavanje interpretaciju i njihovu prezentaciju korištene su:

- Opće znanstvene metode
- Posebne znanstvene metode

Od općih znanstvenih metoda korištene su:

- *Metoda analize podataka* za razgradnju općih pojmova i dobivanje uvida u manje dijelove od kojih se sastoji ta cjelina.
- *Metoda sinteze* kojom se iz jednostavnih podataka sastavljaju složeni i dobivamo uvid u opću situaciju
- *Metoda indukcije* koja se koristi za donošenje zaključka o problemu, nakon što smo dobili uvid u podatke i povezali ih u jednu cjelinu.
- *Metoda dedukcije* koja se koristi za donošenje zaključaka razvojem složenijih dijelova u jednostavnije
- *Metoda deskripcije* kojom se opisuju pojave koje su dobivane prilikom prikupljanja podataka i istraživanja problema.

Od posebnih metoda korištene su:

- *Metode obrade podataka* tj. matematičke i statističke metode kojim su obrađivani konkretni podaci dobiveni istraživanjem da bi se utvrdila zavisnost ili nezavisnost pojedinih istraživanja.

1.6. Doprinos istraživanja

Doprinos istraživanja je u tome što se dobiva pojednostavljen i nedvosmislen prikaz analize podataka tvrtke “Croatia Airlines d.d.” u promatranom razdoblju. Opisom statističkih metoda i njihovom implementacijom nad konkretnim izvještajima poslovanja tvrtke korisnici dobivaju informacije o pojedinim područjima poslovanja i kretanje pojedinih varijabli kroz vrijeme. Menadžeri, dioničari i investitori mogu jasnije sagledati situaciju u poduzeću i procijeniti perspektivnost tvrtke, te na tim procjenama donijeti odluku o mogućim akcijama.

1.7. Struktura diplomskog rada

Diplomski rad je koncipiran u šest poglavlja gdje se kroz definiranje istraživanja, opisa primjenjivanih metoda te provođenjem istraživanja dolazi do zaključka.

Prvi dio se bavi postavljanjem problema istraživanja i utvrđivanja ciljeva provođenja istraživanja. U njemu se postavljaju konkretni zahtjevi koje je potrebno istražiti, te opis metoda kojima će se to istraživanje provoditi.

Drugi dio će se baviti predstavljanjem tvrtke “Croatia Airlines d.d.”, opisom poslovanja njenom povijesti, poslovanju i grani privrede u kojoj se natječe.

Treći dio će se baviti općenito definiranjem statistike, statističkoj analizi, njenim metodama i njenoj upotrebi u konkretnom poslovanju.

Četvrti dio se bavi definiranjem financijskih izvještaja, podacima koje oni predstavljaju te o metodama kojim se analiziraju. Posebno će se opisati horizontalna i vertikalna analiza te analiza putem pokazatelja koja će biti korištena u ovom istraživanju.

Peti dio prezentira sve podatke nakon provedene statističke analize nad promatranom tvrtkom, rezultate istraživanja i njihova pojašnjenja.

Šesti dio donosi konačni zaključak koji se dobiva nakon provođenja teorijskog i empirijskog istraživanja financijskih izvještaja dioničkog društva “Croatia Airlines d.d.”.

2. PODACI O PODUZEĆU „CROATIA AIRLINES d.d.“

2.1. Osnovni podaci

Croatia Airlines je hrvatska nacionalna zrakoplovna tvrtka sa sjedištem u Zagrebu. Tvrtka je osnovana 1989. pod imenom „Zagal“ a godinu kasnije mijenja ime u „Croatia Airlines d.d.“. Croatia Airlines nudi usluge domaćeg i međunarodnog prijevoza i od 2004. godine postaje član Star Alliancea, najuglednijeg zrakoplovnog konzorcija na svijetu. U suradnji sa Star Allianceom glavni cilj tvrtke je učvršćivati položaj regionalnog lidera. Osim usluga putovanja tvrtka razvija razne proizvode i usluge koje olakšavaju organizaciju putovanja. Glavna zračna luka kompanije je luka dr. Franjo Tuđman u Zagrebu i osim europskog prometa, fokus je na Splitu, Zadru i Dubrovniku. Tvrtka trenutno posjeduje 12 zrakoplova a naručena su još 2 marke Bombardier CRJ-100 čiji je kapaciteti 100 sjedećih mjesta. Croatia Airlines d.d. od svog osnutka bilježi rast broja putnika tako da danas na nivou godine prevozi oko 2 milijuna putnika

2.1.1. Uprava i nadzorni odbor

Uprava	
Krešimir Kučko	predsjednik Uprave

Nadzorni odbor	
Zlatko Mateša	Predsjednik
Nataša Munitić	zamjenica predsjednika
Zoran Barac	Član
Darija Jurica Vuković	Članica
Vjekoslav Jelić	Član

Slika 1: Članovi uprave i nadzornog odbora

Izvor: Croatia airlines, raspoloživo na: <http://www.croatiaairlines.com/hr/O-nama/Korporativne-informacije/Uprava-i-nadzorni-odbor/> (pristupljeno 20.2.2017)

2.1.2. Vlasnička struktura i flota

Tvrtka je dioničko društvo u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske. Broj redovitih dionica je 27.787.953 i nominalna vrijednost im je 10,00 kuna.

Redni broj	Vlasnik (nositelj) računa / Suovlaštenik (imatelj) VP	Postotak udjela
1.	CERP/REPUBLIKA HRVATSKA	93,76
2.	HPB D.D./REPUBLIKA HRVATSKA	3,02
3.	CERP/DRŽAVNA AGENCIJA ZA OSIG. ŠTEDNIH ULOGA I SANACIJU	2,16
4.	JANAF D.D.	0,22
5.	ZRAČNA LUKA ZAGREB D.O.O.	0,13
6.	CROATIA OSIGURANJE D.D.	0,10
7.	HRVATSKA LUTRIJA D.O.O.	0,04
8.	ASTRA INTERNATIONAL D.D. U STEČAJU	0,04
9.	HP D.D.	0,03
10.	Grupa računa na kojima je uknjižena ista količina vr. papira	0,02

Prikazani su podaci za prethodni trgovinski dan. Podaci preuzeti sa www.skdd.hr

Slika 2: Top 10 dioničara tvrtke Croatia Airlines d.d.

IZVOR: Zse, raspoloživo na: <http://www.zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=252>, pristupljeno (15.9.2017)

Flota:¹

Tvrtka raspolaže s 12 zrakoplova Airbus i Dash.

- Airbus A 320-200 ima 174 sjedala i tvrtka posjeduje 2 komada.
- Airbus A 319-100 ima 144 sjedala i tvrtka posjeduje 4 komada.
- Dash 8-Q400 ima 76 sjedala i tvrtka posjeduje 8 komada.

2.1.3. Misija i vizija tvrtke:²

Misija je ostvarivati dobit pružanjem usluga iz područja zračnog prometa. Prioritet je korisnicima usluga, vlastitim i zajedničkim letovima partnera, osigurati optimalnu zračnu povezanost RH i svijeta, te pridonositi razvoju turizma u RH.

Vizija je da tvrtka bude prvi odabir svakom putniku s polazištem ili dolazištem u RH.

¹ Croatia airlines d.d., Flota, raspoloživo na: <http://www.croatiaairlines.com/hr/O-nama/Korporativne-informacije/Flota> pristupljeno (12.10.2016.)

² Croatia airlines d.d., Misija i vizija, raspoloživo na: <http://www.croatiaairlines.com/hr/O-nama/Korporativne-informacije/Misija-i-vizija> pristupljeno (12.10.2016.)

2.2. Tvrtke u vlasništvu:³

Croatia airlines u vlasništvu ima dvije tvrtke čija je djelatnost sukladna s uslugama putničkog prijevoza da bi se pružila cjelokupna usluga putovanja. Tvrtke u vlasništvu su Obzor putovanja i Amadeus Croatia.

Obzor putovanja d.o.o. osnovao je nacionalni zrakoplovni prijevoznik Croatia Airlines. Tijekom godina postali su vodeća turistička agencija za poslovna i turistička putovanja s više od 20 godina iskustva. Primjenjuju najviše standarde usluga kako za poslovna putovanja tako i za turistička putovanja, a stekli su i višegodišnje iskustvo u organizaciji individualnih i grupnih putovanja u Hrvatskoj i inozemstvu. Njihova je posebnost i ponuda škola i tečajeva stranih jezika u inozemstvu za individualne i grupne polaznike, djecu i mlade te odrasle osobe. Usluge koje pruža tvrtka su:

- Poslovna putovanja
- Putovanja u Hrvatsku i inozemstvo
- Tečajevi stranih jezika u inozemstvu
- MICE usluge u Hrvatskoj i inozemstvu

Amadeus Croatia je sestrinska tvrtka Croatia Airlinesa koja je osnovana 1993. godine. Amadeus je zajednički rezervacijski sustav europskih avio-kompanija, Air Francea, SAS-a, Iberije i Lufthanse (SAS je poslije izašao, a na njegovo mjesto došao američki Continental) koji se u početku devedesetih počeo širiti u Europi, a Amadeus Croatia, kao dio sustava nacionalna je marketinška kompanija koja se brine za lokalno tržište, tj. distribuciju, prezentaciju, te sve vezano uz Amadeus, s tim da je odnedavno dobila pravo i na Bosnu i Hercegovinu. Da bi agencije imale izravnu vezu na sustav, stručnjaci Amadeus Croatia opslužuju ih potrebnom opremom, uslugama povezivanja, treninga, učenja i ostaloga. Od prve uspostavljene veze Amadeus Croatia danas radi sa više od 110 agencija, a njihov broj i nadalje raste.

³ Croatia Airlines d.d., Tvrtke u vlasništvu, raspoloživo na: <http://www.croatiaairlines.com/hr/Onama/Korporativne-informacije/tvrtke-u-vlasnistvu/>, pristupljeno (12.10.2016.)

2.3. Povijest „Croatia Airlinesa d.d.“⁴

- Prvi hrvatski zračni prijevoznik registriran je 7. kolovoza 1989. godine pod nazivom Zagal, tj. Zagreb Airlines. Tvrtka Zagal počinje raditi s jednim zrakoplovom tipa Cessna 402 C, a bavila se prijevozom pošiljaka UPS-a.
- Poslije prvih demokratskih izbora u Hrvatskoj, 23. srpnja, 1990. godine Zagal mijenja ime u CROATIA AIRLINES.
- 1991. se potpisuje ugovor s Adria Airwaysom i počinje se letjeti u domaćem prometu unajmljenim zrakoplovom MD-82. 5. svibnja se kreće na prvi let Zagreb-Split, a godina se završava sa čak 140.000 prevezenih putnika.
- Nakon kraćeg prekida letenja zbog agresije na Hrvatsku, 1992. , kupuju od Lufthanse se kupuju, tri zrakoplova tipa Boeing 737. S povećanom flotom ulazi se u međunarodni promet te postaje članicom Međunarodne udruge za zračni promet (IATA). Broj prevezenih putnika: 238.000
- Godine 1993. se proširuje flota i tako ojačava promet kupnjom dva zrakoplova tipa ATR-42 i dva zrakoplova tipa Boeing 737. Otvara se predstavništvo u Frankfurtu te poslovnice u Rijeci, Puli i Zadru. Putnička agencija Obzor stavlja se pod vlasništvo Croatia Airlines s osnovnom djelatnošću organiziranja individualnih ili grupnih putovanja za sva odredišta u koja ista leti. Broj prevezenih putnika: 473.000
- Na letu Zagreb-Frankfurt 9. lipnja, 1994. Dočekuje se i nagrađuje milijunti putnik. Najljepši događaj tvrtke, koji je obilježio istu godinu, bio je u rujnu, kada se papa Ivan Pavao II. prevozi iz Rima u Zagreb. Uoči Božića se otvara poslovnica u Splitu. Broj prevezenih putnika: 660.000
- Svečanim otvaranjem predstavništva Croatia Airlinesa u Sarajevu 28. Studenog 1996. postaju prvom europskom i svjetskom zrakoplovnom tvrtkom koja je uspostavila redovan civilni zračni promet za taj grad. Broj prevezenih putnika: 823.000
- U Amsterdamu 1997. se otvara zajedničko predstavništvo Croatia Airlinesa i Hrvatske turističke zajednice, te iste godine se ujedno dočekuje prvi zrakoplov tipa Airbus A320 nazvan Rijeka. Broj prevezenih putnika: 866.000

⁴ Croatia airlines d.d., Povijest, raspoloživo na: <http://www.croatiaairlines.com/hr/O-nama/Korporativne-informacije/povijest>, pristupljeno (12.10.2016.)

- Siječnja 1998. postali su članicom Udruge europskih zrakoplovnih tvrtka (AEA Association of European Airlines). U Zračnu luku Zagreb slijeće prvi zrakoplov tipa A319 nazvan Zadar. U ožujku se otvara predstavništvo u Rimu, u travnju u Parizu, a u rujnu, predstavništvo u Beču. U lipnju se u flotu uključuje još jedan Airbus A319, nazvan Zagreb. Broj prevezenih putnika: 919.000
- Zračna luka Zagreb bilježi i nagrađuje petmilijuntu putnicu 27. svibnja 1999. Prije početka turističke sezone obogaćuje se flota s još dva zrakoplova tipa Airbus A319, nazvan Vukovar i Airbus A320, nazvan Dubrovnik. Flota se upotpunjuje zrakoplovima tipa Airbus uz paralelnu prodaju zrakoplova tipa Boeing 737. Broj prevezenih putnika: 921.000
- Preuzima se još jedan zrakoplov tipa Airbus A319 i jedan zrakoplov tipa Airbus A320 te time 2000. godine završava prva faza obnove flote. Početkom srpnja se uvodi automatski ticketing u svim poslovnicama i predstavništvima, što je korak naprijed prema dostizanju europskih standarda usluge. Prvi put u jednoj godini prevozi se više od 1.000.000 putnika.
- U Splitu se 5. Svibnja 2001. obilježava deseta obljetnica prvoga komercijalnog leta s hrvatskim nacionalnim oznakama. U 2001. godini prevezeno je ukupno 1,242.468 putnika, odnosno 17 posto više putnika u odnosu na 2000. godinu. i 2 posto više u odnosu na plan za 2001. godinu. To je ujedno bio i najveći broj prevezenih putnika u jednoj godini u povijesti tvrtke.
- Obilježava se deseta obljetnicu prvoga međunarodnog leta u frankfurtskom predstavništvu 5. Travnja, 2002. U kolovozu je prevezeno 169.800 putnika, što je rekordni broj prevezenih putnika u jednome mjesecu u povijesti tvrtke. 25. rujna zabilježen je milijunti putnik. U 2002. godini prevezeno je 1,322.284 putnika, odnosno 6.4 posto više nego 2001. godine.
- Uvršteni su u kotaciju Javnih dioničkih društava na Zagrebačkoj burzi 16. Lipnja, 2003. Desetmilijunti putnik u povijesti tvrtke zabilježen je 17. srpnja na letu iz Splita u Frankfurt. U kolovozu je prevezeno 186.832 putnika, što je rekordni broj prevezenih putnika u jednome mjesecu u povijesti tvrtke. Milijunti putnik u 2003. godini zabilježen je 1. rujna. U 2003. godini zabilježeni su rekordni rezultati u prijevozu putnika. Prevezeno je 1,468.410 putnika, što je 11 posto više nego 2002. godine.

- 31. Svibnja 2008 potpisan je ugovor s kanadskim proizvođačem zrakoplova Bombardier Aerospace o nabavi zrakoplova Dash 8-Q400. Naime, prvi let obavljen je 1. lipnja 1997. godine na liniji Zagreb-London (Heathrow). U zrakoplovima je tijekom godine ukupno prevezeno 1,715.027 putnika.
- U lipnju 2009. Croatia Airlines obnovila je letove u Barcelonu i Göteborg. Od 1. srpnja uveli su sustav SAP, na kojemu se dugo radilo i koji je postao poslovni sustav i standard poslovanja na području financija i računovodstva, nabavnoga, prodajnoga i skladišnog poslovanja, kontrolinga i planiranja, kao i informacijska podrška sustavima za avioindustriju. Dvadeset milijunti putnik u povijesti tvrtke zabilježen je 24. srpnja na letu iz Amsterdama u Zagreb. Broj prevezenih putnika: 1,752.000
- U travnju 2010. u flotu su uključena još dva zrakoplova, Dash 8-Q400, nazvani Zagorje i Primorje, te je tako završena obnova flote zrakoplovima kratkog doleta. U lipnju se u mrežu odredišta nacionalnoga avioprijevoznika prvi put u povijesti upisala i Atena. Broj prevezenih putnika: 1,640.613
- Croatia Airlines je u veljači, 2011. na temelju nezavisnog GfK istraživanja dobio prestižni certifikat Best Buy Award u kategoriji Aviokompanije. Srpanj je bio rekordan mjesec u povijesti Croatia Airlinesa po broju prevezenih putnika, zabilježili su 227.791 putnika a 20. srpnja prevezli su milijuntog putnika, najranije u povijesti tvrtke. Broj prevezenih putnika: 1,878.946
- 12. travnja, 2012. u Zagrebu predstavili su novi izgled putničke kabine zrakoplova Airbus 319. 5. prosinca, ponovno su primili globalnu nagradu Superbrands Croatia 2012. za najbolje brandove na hrvatskom tržištu. Stručni žiri i potrošači odabrali su, u konkurenciji od 1.200 ocjenjivanih brandova, 78 najboljih brandova u dvadesetak kategorija. Broj prevezenih putnika: 1,951.501
- U sklopu suradnje United Airlines je 2013. dodijelio svoju međunarodnu oznaku letova (UA) na linije Croatia Airlinesa iz Amsterdama, Bruxellesa, Pariza, Frankfurta, Londona, Münchena i Züricha u Zagreb, te iz Frankfurta i Münchena u Split i Dubrovnik. Broj prevezenih putnika: 1,796.885
- U početku svibnja 2014. uvode se izravni sezonski letovi Split – Atena, prvi put u povijesti tvrtke. Poslovnu 2014. godinu završili su s neto dobiti od 7,547.558 kuna. Broj prevezenih putnika: 1,825.063

3. DEFINIRANJE STATISTIČKE ANALIZE

Statistička analiza i poznavanje statističkih metoda prikupljanja i obrade podataka danas predstavlja izrazito bitno područje u ekonomskoj znanosti. Ekonomisti moraju ogromnu količinu informacija pravilno protumačiti i prezentirati da bi mogli pravilno odlučiti o ekonomskim metodama i akcijama koje će koristiti u svrhu unaprjeđivanja poslovanja privrednog subjekta. U tom aspektu statistička analiza izrazito olakšava donošenje odluka jer se olakšava čitanje ogromnog broja varijabli koje su prezentirane kao jedna cjelina. Statistička analiza je u ekonomiji izrazito korisna ali se treba uzeti s rezervom zbog mogućnosti loše obrade podataka, nereprezentativnosti uzorka i varijacija procesa. Također se mora poznavati i ekonomska teorija da ne bi došlo do pogrešnog tumačenja rezultata i donošenja zaključaka.

3.1. Statistika

Za pojam statistike se koriste razne definicije ali općenito možemo reći da je statistika grana primjenjene matematike koja se bavi obradom podataka. Statistika se još može definirati kao posebna znanstvena disciplina koja se bavi prikupljanjem, selekcijom, prezentacijom i analizom i prezentacijom podataka ili informacija te izvođenjem zaključaka na temelju tih podataka.⁵ Statistika kao znanosti je neodvojiva od teorije vjerojatnosti koja predstavlja matematičke modele za opisivanje odnosa između ostvarenih i mogućih događaja. Statistika najčešće ima 3 podjele i to na:⁶

- Deskriptivnu i inferencijalnu

Deskriptivna statistika organizirano prikuplja, selekcionira, grupira, grafički prezentira i vrši osnovnu analizu mase statističkih podataka. Inferencijalna statistika temelji se na parcijalnom obuhvatu statističkog skupa ili populacije. Inferencijalna statistika koristi statističke metode i tehnike kojima se dolazi do zaključka o karakteristikama statističkog skupa kao cjeline na osnovu informacija o dijelu jedinica izabranih na slučajan način.

⁵ Rozga, A., Statistika za ekonomiste, Ekonomski fakultet Split, 2006., str 1.

⁶ Rozga, A., Statistika za ekonomiste, Ekonomski fakultet Split, 2006., str 2.

- Primjenjenu i teorijsku

Primjenjena statistika se koristi u skoro svim poznatim znanstvenim disciplinama, dok se teorijska može opisati kao statistička matematika.

- Klasičnu i Bayesijansku

Klasična statistika koristi frekvencije u svom radu dok je Bayesijanska zasnovana na teoriji uvjetne vjerojatnosti.

Temeljni pojam u statistici je statistički skup koji se sastoji od jedinica kojim se ispituje jedno svojstvo ili više svojstava(varijabli, obilježja) koja od jedinice do jedinice očituju statističku promjenjivost.⁷ Opseg skupa je broj jedinica skupa i on može biti s konačnim brojem elemenata i i beskonačnim. Uzorkom se smatraju dijelovi statističke populacije.

Predmet statistike kao znanstveno analitičke metode je proučavanje stupnja i oblika varijacije i kovarijacije obilježja statističkih skupova (jedinica koje predstavljaju stvari, osobe, poduzeća, proizvode i tome slično i čija su svojstva predmet istraživanja statističke metode).⁸ Obzirom da su statistički podaci velikog obujma zadatak statističkih metoda je da ih sažme i prikaže relevantne za pojavu koju se proučava.

3.2. Statistička analiza

Statističkom analizom stječe se uvid u strukturu pojava ili procesa u vremenu i prostoru, te uvid u njihove međusobne veze i odnose. Predmet statističke analize su različita kvantitativna i kvalitativna obilježja promatranih pojava ili procesa obuhvaćenih statističkim skupom..

⁹Statistička analiza je dio faze statističkog istraživanja koje obuhvaćaju:¹⁰

- Organizirano prikupljanje statističkih podataka
- Sređivanje, odnosno grupiranje statističkih podataka

⁷ Šošić I., Primjenjena statistika, Školska knjiga, Zagreb, 2006., str 3.

⁸ Šošić I., Serdar V., Uvod u statistiku, Školska knjiga, Zagreb, 1992., str 9.

⁹ Rozga A., Grčić B., Poslovna statistika, Ekonomski fakultet Split, 2009. Str 4.

¹⁰ Rozga A., Grčić B., Poslovna statistika, Ekonomski fakultet Split, 2009. Str 4.

- Tabelačno i grafičko prikazivanje statističkih podataka
- Statističku analizu i interpretaciju rezultata provedene analize

Prikupljanje podataka je faza kojoj je cilj upoznavanje s elementima pojedinog statističkog skupa i ovisno o kvaliteti prikupljanja podataka ovisi uspješnost ostalih faza statističkog istraživanja. Grupiranjem podataka razvrstavaju se elementi statističkog skupa u grupe prema prethodno utvrđenim kriterijima. Tabelačno i grafičko prikazivanje ima za cilj na jednostavan i pregledan način prikazati rezultate prethodnih faza.

Statističke informacije, analitičke metode i modeli osnova su svake empirijske analize prirodnih i društvenih pojava kojima se stječe uvid u strukturu pojava u vremenu, prostoru i u njihovom međusobnom odnosu.¹¹ Statističkim metodama procjenjuju se nepoznati parametri modela osnovnih skupova ili testiraju hipoteze o njima, a služe nam u postupcima predviđanja kontroli proizvodnih procesa i poslovnom odlučivanju.¹²

¹¹ Šošić I., Serdar V., Uvod u statistiku, Školska knjiga, Zagreb, 1992., str 9.

¹² Šošić I., Serdar V., Uvod u statistiku, Školska knjiga, Zagreb, 1992., str 9.

4. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I POKAZATELJI POSLOVANJA

Financijska izvješća su glavni izvor informacija o poslovanju poduzeća. Informacije koje čine financijska izvješća su informacije o prošlim aktivnostima i njihovim rezultatima što korisnik treba imati na umu.¹³ Glavni cilj financijskog izvještavanja je informirati korisnike o rezultatima poslovanja i financijskom stanju tvrtke kroz razdoblja. Korisnik treba proučiti sva financijska izvješća i bilješke, a ne samo pojedine da bi donio zaključak o ocjeni tvrtke. Da bi se dobila razumljiva slika o izvještajima potrebno je raditi razne analize nad njima.

Glavni korisnici financijskih izvještaja su investitori, kreditori i menadžment poduzeća. Međutim može se govoriti i o čitavom nizu korisnika koji se dijele na dvije skupine – eksterne (npr. vlasnici, poslovni partneri, konkurencija, banke i ostale financijske institucije, državni organi itd.) i interne korisnike (npr. menadžment, zaposleni radnici i sl.)¹⁴ Interes svih ovih korisnika je kvaliteta izrade financijskih izvještaja da bi njihova korisnost u donošenju odluka bila visoka.

Financijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa računovodstvenim načelima i prikazuju učinke prošlih i tekućih odluka. Oni istodobno sadrže i određeni stupanj dvosmislenosti jer su sastavljeni prema pravilima financijskog računovodstva koja moraju omogućiti dosljedno prikazivanje svake poslovne transakcije, uz primjenu načela povijesnog troška u vrijeme transakcije i načela sučeljavanja i rasporeda prihoda te troškova prema nastanku događaja.¹⁵ Zbog velike kompliciranosti pravila sastavljanja financijskih izvještaja omogućene su raznolike interpretacije rezultata, ali i tumačenje ekonomskog učinka.

4.1. Temeljna financijska izvješća

Prema zakonu o računovodstvu donesenom 1993.g. a usklađenom s europskim standardima 2013. godine poduzetnici su dužni sastavljati godišnje financijske izvještaje u obliku i sadržaju propisanim ovim zakonom. Godišnje financijske izvještaje te konsolidirane godišnje financijske

¹³ Vidučić Lj., Pepur S., Šimić M., Financijski menadžment, RRif, Zagreb, 2005., str. 423.

¹⁴ Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 181.

¹⁵ Helfert, E.A., Tehnike financijske analize, Sveučilišna tiskara, Zagreb, 1997, str.14.

izvještaje poduzetnik je dužan dostaviti Financijskoj agenciji radi javne objave. ¹⁶Temeljni financijski izvještaji u Hrvatskoj, prema zakonu o računovodstvu su:¹⁷

- Bilanca
- Račun dobiti i gubitka
- Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
- Izvještaj o novčanim tokovima
- Izvještaj o promjenama kapitala
- Bilješke uz financijska izvještaje

4.1.1. Bilanca

Bilanca je jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji pokazuje financijsko stanje poduzeća na određeni datum i služi korisnicima za procjenu poslovanja. Bilanca se sastoji od imovine, obveza i kapitala. Prema tome bilanca se uobičajeno definira kao financijski izvještaj koji sistematizirano prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala u određenom vremenskom trenutku.¹⁸ Bilanca se sastoji aktive i pasive koje su jednake veličine. Aktiva prikazuje imovinu promatranog subjekta dok pasiva prikazuje izvore imovine tj obveze i kapital. U razmatranju financijskog položaja poduzeća posebno je bitna struktura imovine, struktura obveza i kapitala kao i njihova povezanost pa bilanca mora dati odgovore i na sljedeća pitanja:¹⁹

- Kakva je financijska snaga poduzeća?
- Kakva je likvidnost?
- Kakva je zaduženost poduzeća
- Kakva je horizontalna financijska struktura, tj. U kojem je omjeru imovina financirana iz vlastitih i tuđih izvora?
- Kakav je položaj promatranog poduzeća u odnosu na prethodno razdoblje, u odnosu prema poduzećima slične djelatnosti itd.

¹⁶ Hrvatska zajednica računovodstva i financijskih djelatnika, Primjena HSFI- s poreznim propisima, Zagreb, 2008. str 43.

¹⁷ Zakon o računovodstvu, NN (120/16), <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-računovodstvu> pristupljeno (10.2.2017.)

¹⁸ Žager K., Sačar I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 53.

¹⁹ Žager K., Sačar I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 53

U bilančnoj aktivi prikazuje se imovina tvrtke i dijeli se na kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu. U pasivi bilance se prikazuju potraživanja prema imovini tvrtke i dijele se na obveze i vlasnički kapital. Bilanca se izrađuje tako da olakša proučavanje likvidnosti i solventnosti poduzeća.²⁰

Tablica 1: Prikaz skraćene bilance

AKTIVA	PASIVA
A. Potraživanja za upisani, a neplaćeni kapital	A. Kapital i rezerve
B. Dugotrajna imovina	Upisani kapital
Nematerijalna imovina	Premija na emitirane dionice
Materijalna imovina	Revalorizacijska rezerva
Financijska imovina	Rezerve
Potraživanja	Zadržani dobitak ili preneseni gubitak
C. Kratkotrajna imovina	Dobitak ili gubitak tekuće godine
Zalihe	B. Dugoročna rezerviranja
Potraživanja	C. Dugoročne obveze
Financijska imovina	D. Kratkoročne obveze
Novac u banci i blagajni	E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja
D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	F. Ukupna pasiva
E. Gubitak iznad visine kapitala	G. Izvanbilačni zapisi
F. Ukupna aktiva	
G. Izvanbilančni zapisi	

Izvor: Vidučić Lj., Pepur S., Šimić M., Financijski menadžment, RRif, Zagreb, 2005., str. 425.

²⁰ Ivanović, Z., Financijski menadžment, Sveučilište u Rijeci, Rijeka, 1997., str 79.

Kratkotrajna imovina sastoji se od gotovine, zaliha, potraživanja iz poslovanja i financijskih plasmana dok se dugotrajna imovina prikazuje kao bruto imovina umanjena za obračunatu kumulativnu amortizaciju.²¹

Obveze predstavljaju sredstva koja tvrtka duguje i dijele se na kratkoročne i dugoročne. Vlasnički kapital se još naziva dionička glavica i on predstavlja neto vrijednost tvrtke tj. razliku ukupne imovine i obveza poduzeća.²²

4.1.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je vrsta temeljnog financijskog izvješća koji se sastoji od dobitaka, gubitaka tvrtke i njihove razlike te prikazuje aktivnosti tvrtke u određenom vremenskom razdoblju. Prema tome račun dobiti i gubitka možemo definirati kao financijski izvještaj koji prikazuje koliko je prihoda i rashoda ostvareno u određenom vremenskom razdoblju i kolika je ostvarena dobit(gubitak).²³ Za razliku od bilance koja prikazuje stanje imovine i njenih izvora u određenom trenutku, račun dobiti ili gubitka izražava stupanj uspješnosti poslovanja u određenom trenutku.²⁴

Glavni elementi račun dobiti i gubitka su:

- Prihod
- Rashod
- Dobit prije oporezivanja
- Porez na dobit
- Dobit poslije oporezivanja

²¹ Vidučić Lj., Pepur S., Šimić M., Financijski menadžment, RRif, Zagreb, 2005., str. 425.

²² Vidučić Lj., Pepur S., Šimić M., Financijski menadžment, RRif, Zagreb, 2005., str. 426.

²³ Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 67.

²⁴ Ivanović, Z., Financijski menadžment, Sveučilište u Rijeci, Rijeka, 1997., str 96.

Tablica 2: Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka

Redni br.	Pozicija
1.	Prihodi iz osnovne djelatnosti
2.	Rashodi iz osnovne djelatnosti
3.	Prihodi iz drugih aktivnost
4.	Rashodi iz drugih aktivnosti
5.	Izvanredni prihodi
6.	Izvanredni rashodi
7a.	Dobitak prije oporezivanja (1+3+5 minus 2+4+6)
7b.	Gubitak prije oporezivanja (2+4+6 minus 1+3+5)
8.	Porez na dobitak ili gubitak
9a.	Dobitak financijske godine (7a.-8.)
9b.	Gubitak financijske godine

Izvor: Vidučić Lj., Pepur S., Šimić M., Financijski menadžment, RRif, Zagreb, 2005., str. 428.

Prihodi su podijeljeni na prihode iz redovitog poslovanja (poslovni prihodi i prihodi iz financiranja) i izvanredne prihode. Rashodi su podijeljeni na rashode iz redovitog poslovanja (poslovni rashodi i financijski) i na izvanredne rashode.

Nakon izrade računa dobiti i gubitka ocjenjuje se financijski rezultat tj. razlika prihoda i rashoda sljedećim relacijama:²⁵

PRIHODI > RASHODI = DOBIT

PRIHODI < RASHODI = GUBITAK

²⁵ Vujević, I. (2005.): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 90

4.1.3. Izvještaj o novčanom toku

Izvešće o novčanom toku je vrsta financijskog izvještaja koji daje informaciju o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, ali predstavlja i bazu za planiranje budućih gotovinskih tijekova i potreba za financiranjem.²⁶ S obzirom na važnost novca u ekonomiji i poslovanju poduzeća sastavljaju izvješća o novčanom toku da bi dobili uvid u izvore novca i načine njegovog korištenja.

U izvještaju o novčanom toku tijekom novca se razvrstavaju u 3 vrste aktivnosti:²⁷

- Poslovne aktivnosti koje su glavne aktivnosti poduzeća koje stvaraju prihod i koje u osnovi imaju najznačajniji utjecaj na financijski rezultat poduzeća, dobitak ili gubitak.
- Investicijske aktivnosti koje se još zovu i ulagateljske i predstavljaju sve promjene u dugotrajnoj imovini poduzeća.
- Financijske aktivnosti koje su vezane uz financiranje poslovanja i obuhvaćaju promjene vezane uz iznos, odnosno strukturu obveza i kapitala.

U izvještaju o novčanom toku aktivnosti se mogu prikazati na 2 načina:²⁸

- Direktnom metodom ili objavljivanjem ukupnih primitaka i izdataka novca razvrstanih po osnovnim kategorijama (poslovnim, investicijskim i financijskim). Direktna metoda je za većinu korisnika razumljivija i većina se zalaže za njeno učestalije korištenje.
- Indirektnom metodom kojom se neto dobit ili gubitak usklađuje za učinke transakcija nenovčane prirode. Za indirektnu metodu se koriste podaci iz računa dobiti i gubitka i početne i završne bilance.

²⁶ Vidučić Lj., Pepur S., Šimić M., Financijski menadžment, RRif, Zagreb, 2005., str. 430.

²⁷ Žager K., Sačar I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 84.

²⁸ Žager K., Sačar I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 84.

Tablica 3: Izvještaj o novčanom toku (direktna metoda)

IZVJEŠTAJ O NOČANOM TOKU		
Za razdoblje 1.1. – 31..12 20xx		
A	POSLOVNE AKTIVNOSTI	
	1. Primici iz poslovnih aktivnosti	
	2. Izdaci iz poslovnih aktivnosti	
	3. Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti	
B	INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI	
	1. Primici iz investicijskih aktivnosti	
	2. Izdaci iz investicijskih aktivnosti	
	3. Neto novčani tok iz investicijskih aktivnosti	
C	FINANCIJSKE AKTIVNOSTI	
	4. Primici iz financijskih aktivnosti	
	5. Izdaci iz financijskih aktivnosti	
	6. Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti	
D	UKUPNO NETO NOVČANI TOK (A+B+C)	
E	NOVAC NA POČETKU RAZDOBLJA	
F	NOVAC NA KRAJU RAZDOBLJA	

Izvor: Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 86.

4.1.4. Izvještaj o promjenama u glavnici

Izvještaj o promjenama vlasničke glavnice je vrsta temeljnog financijskog izvješća koji pokazuje koje su se promjene dogodile kapitalu između 2 obračunska razdoblja. Izvještaj nam prikazuje promjene kapitala na svim njegovim dijelovima. Prema MRS-u 1 u ovom se izvještaju posebno moraju iskazati sljedeće pozicije:²⁹

²⁹ Izvor: Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 87.

- Dobit ili gubitak razdoblja
- Sve stavke prihoda ili rashoda, dobitaka ili gubitaka koje prema zahtjevima drugih standarda treba direktno priznati u kapital te njihov ukupni iznos
- Učinak promjena računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka
- Dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi
- Iznos zadržane dobiti (ili gubitka) na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja
- Usklađenja (promjene) svake druge pozicije kapitala, kao npr. premije na dionice i rezerve na početku i na kraju razdoblja uz posebno, pojedinačno prikazivanje takvih promjena.

Svrha izvještaja o promjenama glavnice je prikazati promjenu vrijednosti tvrtke što je najuočljivije na promjenama zadržane dobiti. Izvještaj je izrazito povezan s bilancom i računom dobiti i gubitka.

4.1.5. Bilješke uz financijske izvještaje

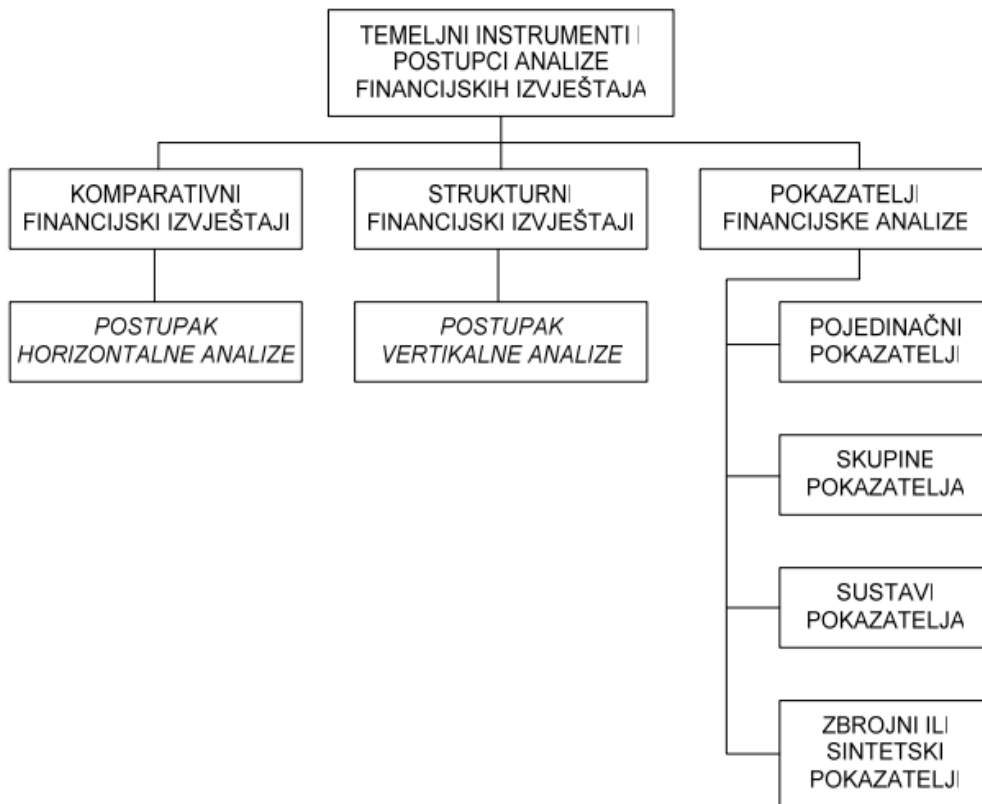
Bilješke uz financijske izvještaje su vrsta obrade koja se daje uz podatke prikazane u bilanci, računu dobiti i gubitka i ostalih izvještaja. One korisniku omogućuju cjelovitu i smisleniju sliku o podacima prikazanim u drugim temeljnim financijskim izvještajima. Bilješke se svode na dvije osnovne grupe bilješki:³⁰

- Objašnjenje računovodstvenih politika koje su primijenjene u izradi izvješća
- Ostale podatke koji su važni za razumijevanje izvješća (dugoročni zajmovi, uvjeti leasinga, planovi emisije dionica i sl.)

³⁰ Vidučić Lj., Pepur S., Šimić M., *Financijski menadžment*, RRif, Zagreb, 2005., str. 434.

4.2. Analiza financijskih izvještaja

U današnjim uvjetima tržišne konkurencije kvalitetno upravljanje poduzećem i njegovim poslovanjem je izrazito bitno za opstanak na tržištu. Osoblje i menadžment moraju kvalitetno prikazivati i tumačiti rezultate poslovanja da bi se dobila cjelovita slika o poslovanju i utvrdile prednosti i nedostaci tvrtke. U analizi financijskih izvještaja koriste se razna analitička sredstva i postupci kao analiza s pomoću pokazatelja, komparacija i razne specijalizirane analize. Analizu provodi računovodstvo tvrtke u suradnji s menadžmentom i glavni zadatak računovodstva je prikazati odstupanja koja mogu dovesti do analize niže kvalitete. Analiza financijskih izvještaja je faza koja prethodi procesu planiranja tj. upravljanja tvrtkom.

Slika 3: Temeljni instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja

Izvor: Efzg, Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, str 2., raspoloživo na: <http://web.efzg.hr/dok/RAC/kzager/afi/Instrumenti%20i%20postupci%20analize%20financijskih%20izvje%C5%A1taja.pdf> pristupljeno (15.2.2017.)

4.2.1. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza je usporedni prikaz apsolutnih svota najvažnijih pozicija bilance i računa dobiti i gubitka i promjena tih svota tijekom vremena (za više uzastopnih godišnjih izvješća).³¹ Ona se provodi tako da se bazna godina uspoređuje s baznim indeksima, a mogu se i tekuće godine uspoređivati s prethodnima na temelju verižnih indeksa. Tehnika sastavljanja komparativnog izvještaja o novčanom toku i provedba horizontalne analize svodi se na sljedeće:³²

- Određivanje bazne godine (polazna godina u odnosu na koju će se računati bazni indeksi, a koja se uobičajeno označava indeksom 100)
- Računanje apsolutnog iznosa promjene vrijednosti pojedinih pozicija izvještaja o novčano toku kroz razdoblja
- Računanje postotnih promjena za sva preostala promatrana razdoblja
- Interpretiranje dobivenih rezultata

Svrha ove analize je utvrđivanje kako su se novčani tokovi mijenjali kroz određena razdoblja a njen najvažniji dio je interpretacija rezultata. Najveći problemi horizontalne analize su : inflacija, promjene obračunskog sustava kod izrade i predočenja izvještaja, promjene u politici bilanciranja i sve ostale promjene koje izvješća čine neusporedivim.³³ Ovi problemi se rješavaju usklađivanjem te se onda uspoređuju.

4.2.2. Vertikalna analiza

Vertikalnom analizom financijskih izvještaja pokazuje postotni udio svake pojedine stavke na sveukupnu količinu. Na primjer u aktivi će tekuća aktiva biti prikazana u odnosu na ukupnu aktivu, a na jednak način troškovi za prodano, bruto profit, troškovi uprave i prodaje, kamate, operativni profi, dobitak itd., bit će prikazani kao postotak od prihoda.³⁴ Vertikalnom analizom se promatraju odnosi stavki tijekom određenog vremena. Uvidom u dobivene stavke dobiva se realistična ocjena informacija dobivenih provođenjem analize

³¹ Izvor: Belak V., Menadžersko računovostvo, Rif plus, Zagreb, 1995., str. 93.

³² Izvor: Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 275.

³³ Izvor: Belak V., Menadžersko računovostvo, Rif plus, Zagreb, 1995., str. 93.

³⁴ Izvor: Belak V., Menadžersko računovostvo, Rif plus, Zagreb, 1995., str. 96.

4.3. Analiza preko pokazatelja poslovanja

Analiza preko pokazatelja poslovanja je najčešće korištena vrsta analize financijskih izvještaja. Pokazatelj je zapravo broj koji dobivamo kada jednu veličinu iz financijskih izvješća stavljamo u odnos s drugom veličinom. Analiza putem pokazatelja pokazuje povezanost između računa u financijskim izvješćima te omogućuje vrednovanje financijskog stanja i poslovanja tvrtke.³⁵ Pokazatelji se mogu opisati kao informacije koje korisnici upotrebljavaju u razmatranju analize tvrtke za procjenu daljnjih akcija. Pokazatelji se u osnovi mogu podijeliti u dvije skupine. Jedna skupina financijskih pokazatelja obuhvaća razmatranje poslovanja poduzeća unutar određenog vremenskog razdoblja (najčešće je to godina dana) i temelji se na podacima iz izvještaja o dobiti (računa dobiti i gubitka), a druga skupina financijskih pokazatelja odnosi se na točno određeni trenutak koji se podudara s trenutkom sastavljanja bilance i govori o financijskom položaju poduzeća u tom trenutku.³⁶ Postoje razne vrste pokazatelja i koristimo ih ovisno o zahtjevima korisnika i području poslovanja koje se proučava.

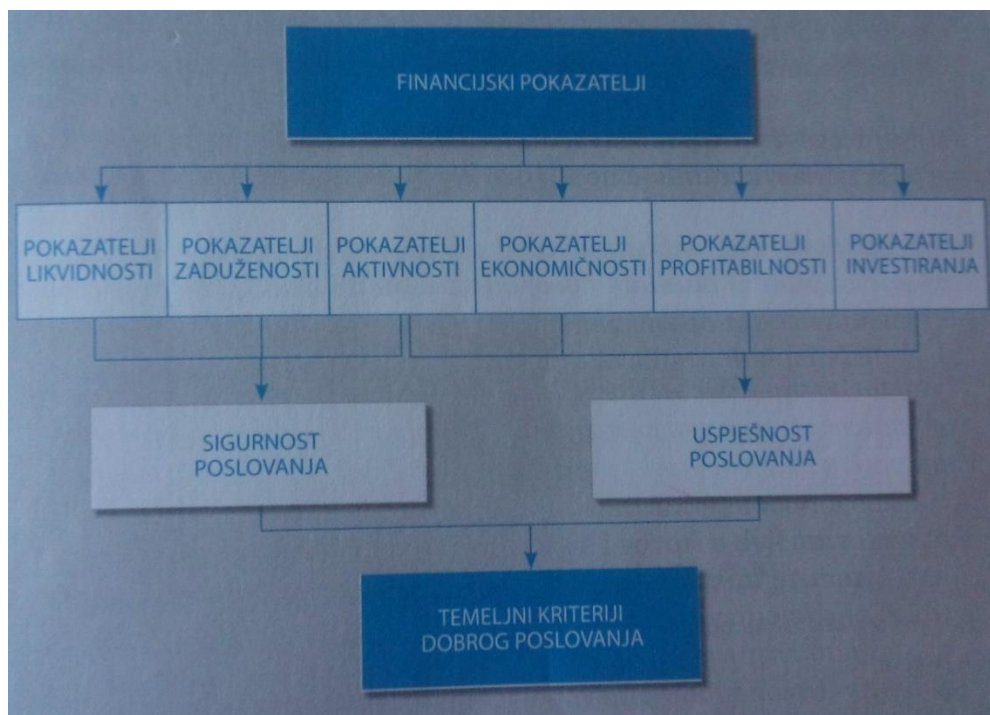
Općenito financijski pokazatelji se mogu podijeliti na sljedeće skupine:³⁷

- Pokazatelji likvidnosti (liquidity ratios) – mjere sposobnosti poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze.
- Pokazatelj zaduženosti (leverage ratios) – mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava.
- Pokazatelj aktivnosti (activity ratios) – mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse
- Pokazatelj ekonomičnosti – mjere odnosa prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.
- Pokazatelj profitabilnosti (profitability ratios) – mjere povrat uloženog kapitala, što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću.
- Pokazatelj investiranja (investment ratios) – mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

³⁵ Vidučić Lj., Pepur S., Šimić M., Financijski menadžment, RRif, Zagreb, 2005., str. 441.

³⁶ Izvor: Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 275.

³⁷ Izvor: Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 275.

Slika 4: Povezanost pokazatelja analize financijskih izvještaja i kriterija dobrog poslovanja

Izvor: Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 245.

Slika prikazuje utjecaj pojedinih pokazatelja na sigurnost i uspješnost poslovanja koji su temeljni kriteriji dobrog poslovanja. Prema tome pokazatelj likvidnosti i pokazatelj zaduženosti prikazuju sigurnost poslovanja dok pokazatelj ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja prikazuju uspješnost poslovanja. Pokazatelj aktivnosti može biti i pokazatelj sigurnosti i uspješnosti poslovanja.

Pokazatelji koje izračunamo ne znače mnogo dok se ne usporede sa standardnim veličinama koje predstavljaju osnovicu usporedbe, a te veličine su:³⁸

- Planirani pokazatelj za razdoblje koje se analizira
- Kretanje veličine određenog pokazatelja tijekom određenog vremena u istom poduzeću
- Veličina tog pokazatelja u sličnom poduzeću koje pripada istoj grupaciji
- Prosječna vrijednost određenog pokazatelja ostalih poduzeća koje pripadaju istoj grupaciji

³⁸ Davidson, S., Stickney, C.P., Weil, R.L., Financial Accounting, 1987., str. 190.

4.3.1 Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća u kontekstu sposobnosti podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza.³⁹

Razlikujemo:

- koeficijent trenutne likvidnosti
- koeficijent ubrzane likvidnosti
- koeficijent tekuće likvidnosti
- koeficijent financijske stabilnosti.

Koeficijent trenutne likvidnosti je pokazatelj koji u odnos stavlja novac i kratkoročne obveze. Obzirom da mjeri likvidnost u datom trenutku ne mora nužno biti dobar pokazatelj općeg stanja likvidnostipoduzeća.

Koeficijent ubrzane likvidnosti ističe da za održavanje normalne likvidnosti u poduzeću mora postojati jednaka (ili viša vrijednost) unovčive imovine kao i kratkoročnih obveza. Vrijednost koeficijenta bi trebala biti 1 ili veća od 1.

Koeficijent tekuće likvidnosti je koeficijent koji stavlja u odnos kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze, jedan je od najznačajnijih pokazatelja u mjerenju i razmatranju likvidnosti. Njegova vrijednost bi trebala u pravilu iznositi više od 2.

Koeficijent financijske stabilnosti mora biti manji od 1. Uzrok tome je postojanje radnog kapitala kojim se financira dio kratkotrajne imovina poduzeća. Smanjenje ovog pokazatelja za poduzeće predstavlja veću likvidnost i financijsku stabilnost.

4.3.2 Pokazatelji zaduženosti

Odnosi zaduženosti su odnosi koji pokazuju do koje se granice poduzeće financira zaduživanjem.⁴⁰ Pokazatelji kao što su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja su formirani na temelju bilance. Ti su pokazatelji odraz strukture pasive i govore koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko je imovine

³⁹ Žager K., Sačar I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str.248

⁴⁰ Van Horne J.C., Wachowicz J.M., Osnove financijskog menadžmenta, Mate, Zagreb, 2002, str.130.

financirano iz tuđeg kapitala(obveza).⁴¹ Izračun pokazatelja zaduženosti je prikazan sljedećom slikom:

Slika 5: Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
koeficijent vlastitog financiranja	glavnica	ukupna imovina
koeficijent financiranja	ukune obveze	glavnica
pokriće troškova kamata	dobit prije poreza i kamata	Kamate
faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit + amortizacija
stupanj pokrića i	glavnica	dugotrajna imovina
stupanj pokrića ii	glavnica+ dugoročne obveze	dugotrajna imovina

Izvor: Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008. Str. 251.

U slučaju pokrića troškova kamata i faktora zaduženosti dug se promatra tako da se pozornost pridodaje mogućnošću njegova podmirenja. Što je faktor pokrića troškova manji to je zaduženost veća, dok kod faktora zaduženosti manji faktor znači ujedno i manju zaduženost.

Stupnjevi pokrića I i II računaju se putem podataka iz bilance. Vrijednost stupnja pokrića II mora biti veća od 1,razlog tome je činjenica da se dio dugoročnih izvora koristi za financiranje kratkotrajne imovine.

4.3.3 Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti poznati su pod nazivom koeficijenti obrta koji se računaju na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja,ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu.⁴² Pokazatelji aktivnosti se računaju temeljem podataka u tablici.

⁴¹ Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.,str.250

⁴² Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.,str 251.

Slika 6: Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
koeficijent obrtaja ukupne imovine	ukupni prihod	ukupna imovina
koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	ukupni prihod	kratkotrajna imovina
koeficijent obrtaja potraživanja	prihodi od prodaje	Potraživanja
trajanje naplate potraživanja u danima	broj dana u godini	koeficijent obrtaja potraživanja

Izvor: Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.,str 252

Još je moguće računati koeficijent obrta potraživanja za svakog pojedinog kupca, koeficijent obrta pojedinih vrsta zaliha, itd. Što je koeficijent obrta veći to je poslovanje uspješnije.

4.3.4 Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti se računaju putem podataka iz računa dobiti i gubitka te izračunavaju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Računaju se na sljedeći način:

Slika 7: Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi	ukupni rashodi
ekonomičnost poslovanja	prihodi od prodaje	rashodi prodaje
ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi
ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	izvanredni prihodi	izvanredni rashodi

Izvor: Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.,str 252

Uspješnim poslovanjem se smatra kada navedeni pokazatelji nisu manji od 1.

4.3.5 Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti izražavaju snagu zarade tvrtke, odnosno pokazuju ukupni efekt likvidnosti, upravljanja imovinom i dugom na mogućnost ostvarenja profita.⁴³ u kontekstu pokazatelja profitabilnosti uobičajeno se razmatraju pokazatelji marže profita, rentabilnosti ukupne imovine i rentabilnosti vlastitog kapitala.⁴⁴

Slika 8: Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
neto marža profita	neto dobit + kamate	ukupni prihod
bruto marža profita	dobit prije poreza + kamate	ukupni prihod
neto rentabilnost imovine	neto dobit + kamate	ukupna imovina
bruto rentabilnost imovine	dobit prije poreza + kamate	ukupna imovina
rentabilnost vlastitog kapitala	neto dobit	vlastiti kapital

Izvor: Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 253.

Uspoređivanjem bruto i neto profitne marže možemo utvrditi koliko relativno u odnosu na ostvareni ukupni prihod iznosi porezno opterećenje.

Razlika između bruto i neto rentabilnosti imovine ukazuje na relativno porezno opterećenje u odnosu na imovinu.

⁴³ Vidučić Lj., Pepur S., Šimić M., Financijski menadžment, RRif, Zagreb, 2005., str. 450.

⁴⁴ Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 253.

5. STATISTIČKA ANALIZA POSLOVANJA „CROATIA AIRLINES d.d.“

5.1. Analiza bilance tvrtke „Croatia Airlines d.d.“

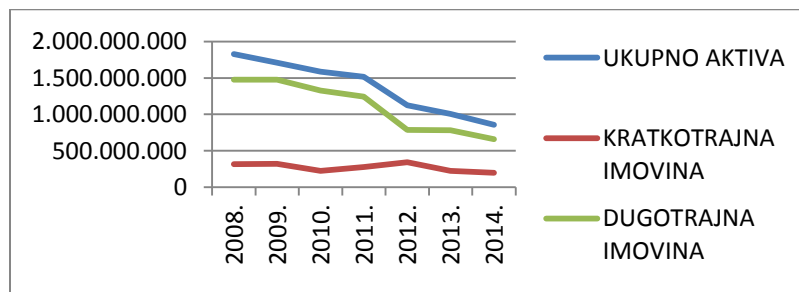
Bilanca je jedan od temeljnih financijskih izvještaja koja nam pokazuje stanje imovine, obveza i kapitala na određeni datum. Bilanca se sastoji od aktive i pasive. U nastavku je prikazana aktiva i pasiva bilanca tvrtke „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od 2008. do 2014.

Tablica 4. Aktiva bilance poduzeća „Croatia Airlines d.d.“

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
DUGOTRAJNA IMOVINA	1.476.098.000	1.476.369.754	1.327.446.186	1.243.133.000	787.159.000	779.865.000	657.933.000
NEMATERIJALNA IMOVINA	7.388.000	7.955.124	17.181.342	X	X	X	X
MATERIJALNA IMOVINA	1.394.072.000	1.420.973.895	1.273.077.639	X	X	X	X
DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA I POTRAŽIVANJA	74.639.000	47.078.951	36.684.490	X	X	X	X
KRATKOTRAJNA IMOVINA	313.130.000	317.744.247	221.862.304	273.271.000	339.037.000	224.306.000	195.994.000
ZALIHE	31.908.000	31.907.715	38.121.918	X	X	X	X
POTRAŽIVANJA	182.105.000	183.905.679	128.010.149	X	X	X	X
KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	29.199.000	29.846.772	2.257.494	X	X	X	X
NOVAC U BANCII I BLAGAJNI	69.918.000	72.084.081	53.472.743	X	X	X	X
UKUPNO AKTIVA	1.829.658.000	1.709.599.659	1.586.316.737	1.516.404.000	1.126.196.000	1.004.170.000	853.928.000

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.09.20176)

Grafikon 1: Kretanje kratkotrajne i dugotrajne imovine u aktivi poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2008-2014)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.09.2016.)

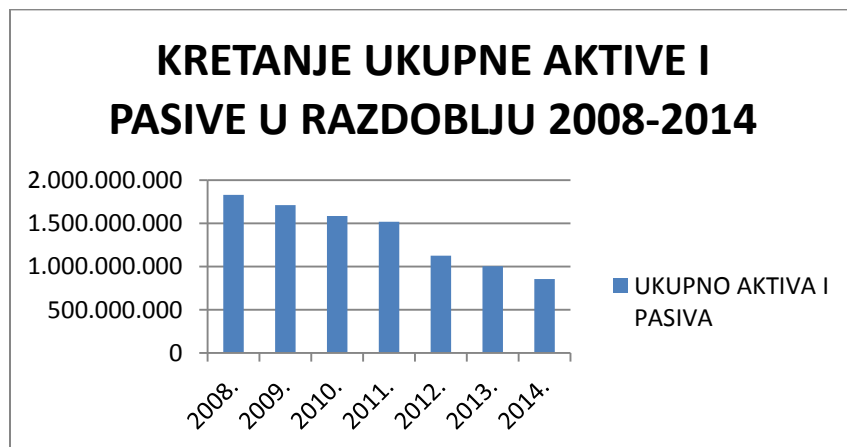
Na grafikonu možemo primjetiti relativnu konstantnost kratkotrajne imovine ali i kontinuirano smanjivanja dugotrajne imovine i aktive poduzeće

Tablica 5. Pasiva poduzeća Croatia Airlines d.d.

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
KAPITAL I REZERVE	527.133.000	529.861.543	143.673.134	42.425.000	143.405.000	344.368.000	356.175.000
REZERVIRANJA	5.383.000	3.100.113	840.321	1.835.000	54.847.000	22.215.000	23.315.000
DUGOROČNE OBVEZE	770.168.000	789.052.535	837.604.457	855.507.000	238.345.000	80.011.000	67.472.000
KRATKOROČNE OBVEZE	504.454.000	481.551.196	592.289.857	616.950.000	689.599.000	557.576.000	406.966.000
UKUPNO PASIVA	1.829.658.000	1.709.599.659	1.586.316.737	1.516.404.000	1.126.196.000	1.004.170.000	853.928.000

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Grafikon 2. Kretanje ukupne aktive i pasive tvrtke u razdoblju od (2008.-2014.)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

U razdoblju od 2008.-2014. uočava se kontinuirani trend smanjivanja aktive i pasive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“. Prikazane aktiva i pasiva bilance bit će predložak za daljnju provedbu horizontalne i vertikalne analize.

5.1.1. Horizontalna analiza bilance tvrtke „Croatia airlines d.d.“

U daljnjem radu je prikazana horizontalna analiza aktive i pasive bilance tvrtke „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od 2008.-2014. godine. Analiza je napravljena uspoređivanjem stavki tekuće s prethodnom godinom i rezultati su prikazani apsolutno i relativno. Zbog potreba prostora tablice su napravljene u trogodišnjim razdobljima.

Tablica 6: Horizontalna analiza aktive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2011)

	2009		2010		2011	
	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%
DUGOTRAJNA IMOVINA	271.754,00	0,02	-148.923.568,00	-10,09	-84.313.186,00	-6,35
NEMATERIJALNA IMOVINA	567.124,00	7,68	9.226.218,00	115,98	X	X
MATERIJALNA IMOVINA	26.901.895,00	1,93	-147.896.256,00	-10,41	X	X
DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA I POTRAŽIVANJA	-27.560.049,00	-36,92	-10.394.461,00	-22,08	X	X
KRATKOTRAJNA IMOVINA	4.614.247,00	1,47	-95.881.943,00	-30,18	51.408.696,00	23,17
ZALIHE	-285,00	0,00	6.214.203,00	19,48	X	X
POTRAŽIVANJA	1.800.679,00	0,99	-55.895.530,00	-30,39	X	X
KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	647.772,00	2,22	-27.589.278,00	-92,44	X	X
NOVAC U BANCII I BLAGAJNI	2.166.081,00	3,10	-18.611.338,00	-25,82	X	X
UKUPNO AKTIVA	-120.058.341,00	-6,56	-123.282.922,00	-7,21	-69.912.737,00	-4,41

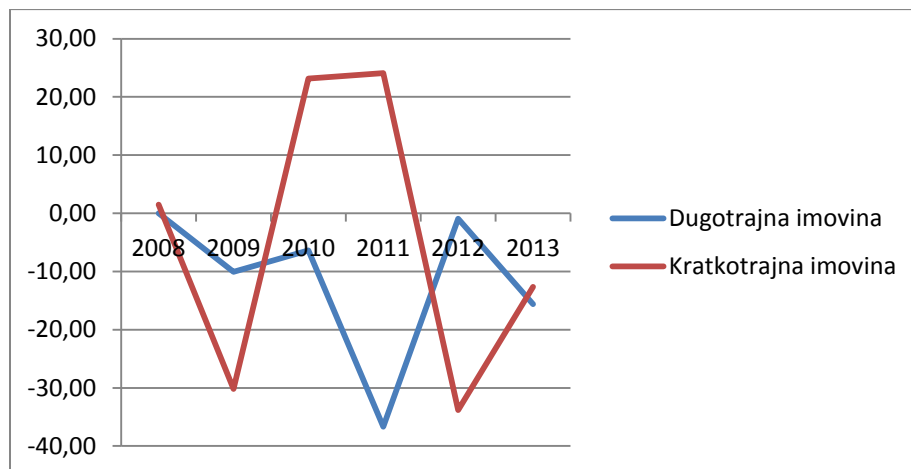
IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Tablica 7: Horizontalna analiza aktive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2012-2014)

	2012		2013		2014	
	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%
DUGOTRAJNA IMOVINA	-455.974.000,00	36,68	-7.294.000,00	-0,93	-121.932.000,00	15,64
KRATKOTRAJNA IMOVINA	65.766.000,00	24,07	-114.731.000,00	-33,84	-28.312.000,00	12,62
UKUPNO AKTIVA	-390.208.000,00	-	-122.026.000,00	-10,84	-150.242.000,00	14,96

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Grafikon 3: Postotne promjene dugotrajne i kratkotrajne imovine poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2012-2014)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Grafikon 3 prikazuje promijene dugotrajne i kratkotrajne imovine kroz promatrano razdoblje. U grafu su uočljive ogromne oscilacije. Dugotrajna imovine kroz cijelo razdoblje od 2008.-2014. ima negativne trendove konstantnog pada a najveću negativnu promjenu doživljava u 2012. godini kad je smanjena za 36,6% ili apsolutni iznos od 455 milijuna kuna.

Kratkotrajna imovina također prolazi kroz ogromne oscilacije ali nisu sve negativne. 2010 godine doživljava smanjenje od 30,18% i onda se u dvije godine zaredom diže za preko 23% da bi u 2013. godini doživjela najveći pad od preko 114 milijuna kuna.

Tablica 8. Horizontalna analiza pasive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2011)

	2009		2010		2011	
	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%
KAPITAL REZERVE I	2.728.543,00	0,52	-386.188.409,00	-72,88	1.751.866,00	1,22
REZERVIRANJA	-2.282.887,00	-42,41	-2.259.792,00	-72,89	994.679,00	118,37
DUGOROČNE OBVEZE	18.884.535,00	2,45	48.551.922,00	6,15	205.438.543,00	24,53
KRATKOROČNE OBVEZE	-22.902.804,00	-4,54	110.738.661,00	23,00	24.660.143,00	4,16
UKUPNO PASIVA	-120.058.341,00	-6,56	-123.282.922,00	-7,21	-69.912.737,00	-4,41

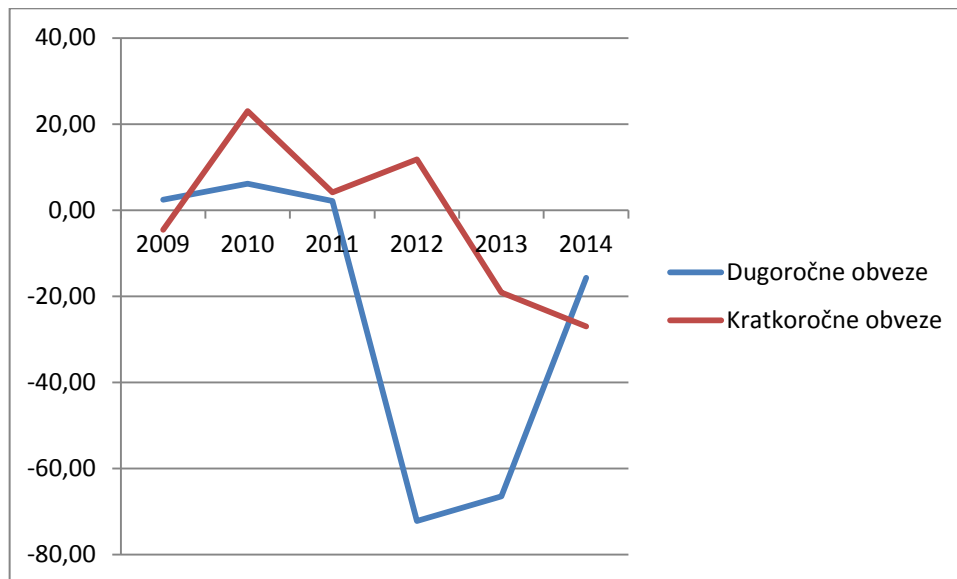
IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Tablica 9. Horizontalna analiza pasive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2012-2014)

	2012		2013		2014	
	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%
KAPITAL REZERVE I	-2.020.000,00	-1,39	200.963.000,00	140,14	11.807.000,00	3,43
REZERVIRANJA	53.012.000,00	2.888,94	-32.632.000,00	-59,50	1.100.000,00	4,95
DUGOROČNE OBVEZE	-804.698.000,00	-77,15	-158.334.000,00	-66,43	-12.539.000,00	-15,67
KRATKOROČNE OBVEZE	72.649.000,00	11,78	-132.023.000,00	-19,14	-150.610.000,00	-27,01
UKUPNO PASIVA	-390.208.000,00	-25,73	-122.026.000,00	-10,84	-150.242.000,00	-14,96

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Grafikon 4: Postotne promjene dugoročnih i kratkoročnih obveza poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2009-2014)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

U pasivi poduzeća pratimo promjenu dugoročnih obveza koje imaju rast prve 3 godine promatranja ali 2012. doživljavaju ogroman smanjenje od čak 77,15%.. Smanjenje se nastavlja i u 2013. kad su dugoročne obveze smanjene za preko 158 milijuna kuna.

Kratkoročne obveze pad početne godine zamjenjuju rastom do 2013. godine kad opet doživljavaju dvogodišnji pad od 19% u 2013. i 27% u 2014. godini. Razdoblje završavaju na iznosu od preko 407 milijuna kuna.

5.1.2. Vertikalna analiza bilance tvrtke „Croatia Airlines d.d.“

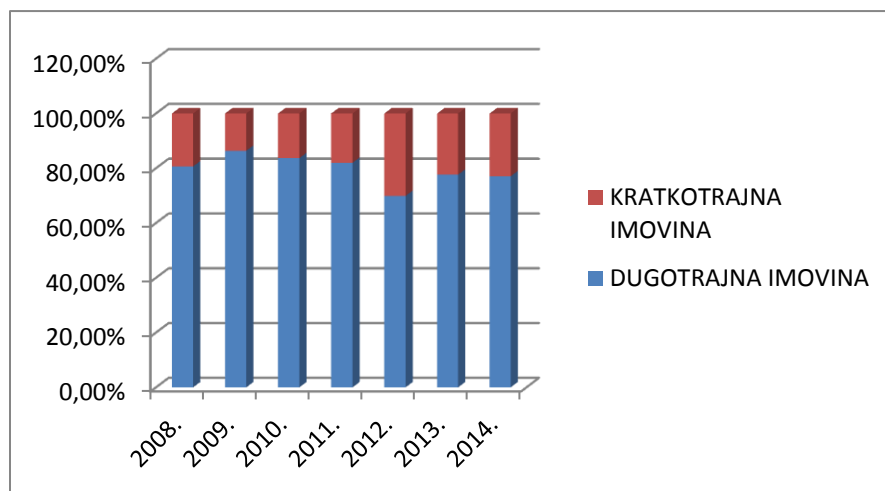
Vertikalna analiza se provodi unutar razdoblja jedne godine. Vrijednosti pojedinih komponenata se dobivaju tako da se stave u odnos s ukupnom aktivom odnosno pasivom. U sljedećim tablicama su prikazane vertikalne analize aktive i pasive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od 2008.-2014. godine. Prikaz je u trogodišnjim razdobljima zbog potreba prostora.

Tablica 10. Vertikalna analiza aktive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2014)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
DUGOTRAJNA IMOVINA	80,68%	86,36%	83,68%	81,98%	69,90%	77,66%	77,05%
NEMATERIJALNA IMOVINA	0,40%	0,47%	1,08%	x	x	x	x
MATERIJALNA IMOVINA	76,19%	83,12%	80,25%	x	x	x	x
DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA I POTRAŽIVANJA	4,08%	2,75%	2,31%	x	x	x	x
KRATKOTRAJNA IMOVINA	17,11%	18,59%	13,99%	18,02%	30,10%	22,34%	22,95%
ZALIHE	1,74%	1,87%	2,40%	x	x	x	x
POTRAŽIVANJA	9,95%	10,76%	8,07%	x	x	x	x
KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	1,60%	1,75%	0,14%	x	x	x	x
NOVAC U BANCII BLAGAJNI	3,82%	4,22%	3,37%	x	x	x	x
UKUPNO AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Grafikon 5. Udio kratkotrajne i dugotrajne imovine u aktivi poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2014)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

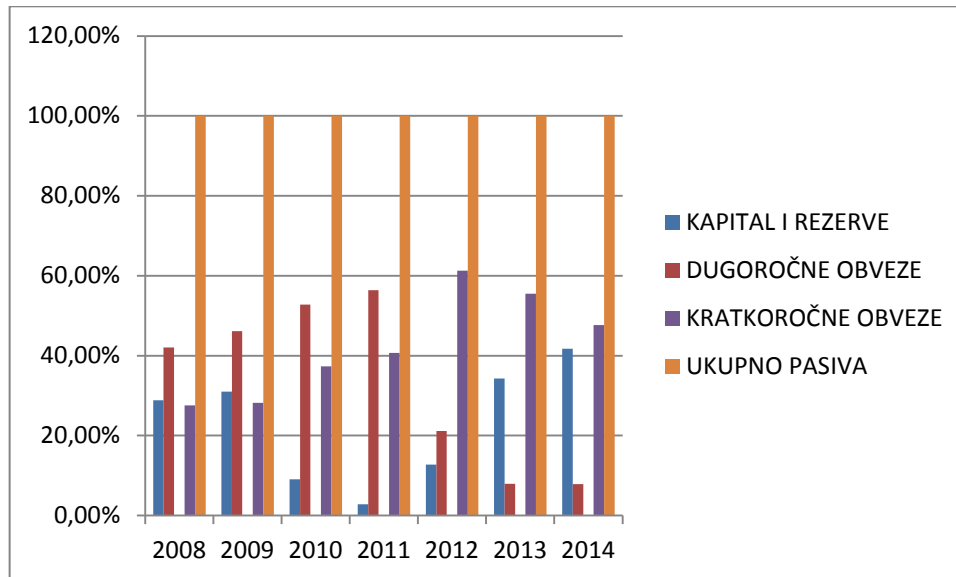
U aktivi poduzeća primjećuje se da dominira dugotrajna imovina koja u 2012. godini ima udio od preko 86%.. kratkotrajna imovina ima tendenciju rasta do 2012. kada iznosi nešto preko 30% ali se iduće dvije godine zadržava vrijednost na nešto iznad 22% ukupne imovine.

Tablica 11. Vertikalna analiza pasive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2014)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
KAPITAL I REZERVE	28,81%	30,99%	9,06%	2,79%	12,73%	34,29%	41,71%
REZERVIRANJA	0,29%	0,18%	0,05%	0,12%	4,87%	2,21%	2,73%
DUGOROČNE OBVEZE	42,09%	46,15%	52,80%	56,42%	21,16%	7,97%	7,90%
KRATKOROČNE OBVEZE	27,57%	28,17%	37,34%	40,69%	61,23%	55,53%	47,66%
UKUPNO PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Grafikon 6. Udio dugoročnih, kratkoročnih obveza i kapitala pasivi tvrtke „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2008.-2014.)

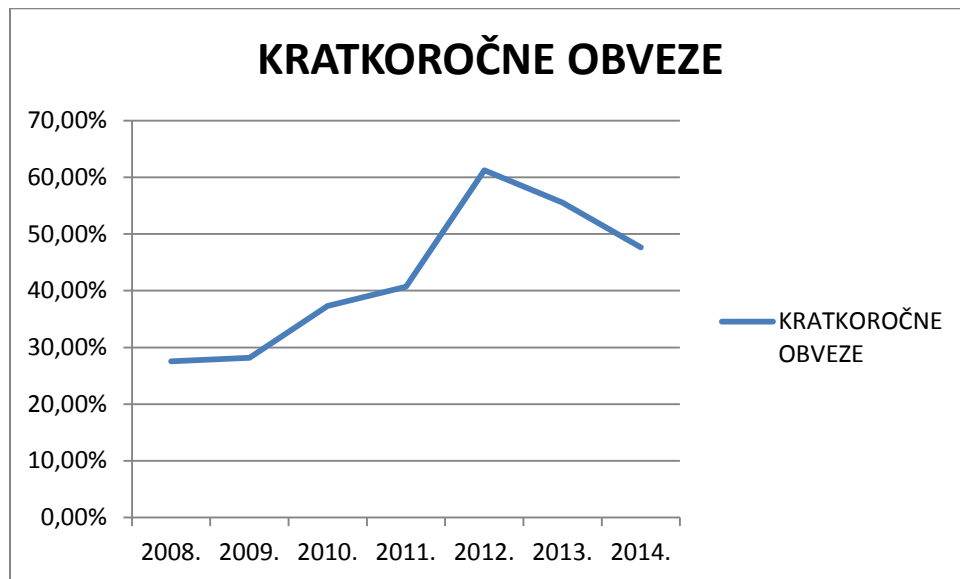
IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Iz vertikalne analize pasive i prikazanog grafikona možemo primijetiti da dugoročne obveze čine većinu pasive do 2012. godine kada doživljavaju pad s 56% na 21%.

Kratkoročne obveze imaju konstantan rast udjela u pasivi do 2012. godine i najveću vrijednost imaju baš u toj godini kad dugoročne obveze padaju na 21%. U 2012 godini kratkoročne obveze imaju vrijednost od 61,23% pasive da bi se u iduće dvije godine postupno smanjivale i u 2014. godini imale vrijednost od 47,6% što je iznos koji je veći od ostalih stavki pasive te godine.

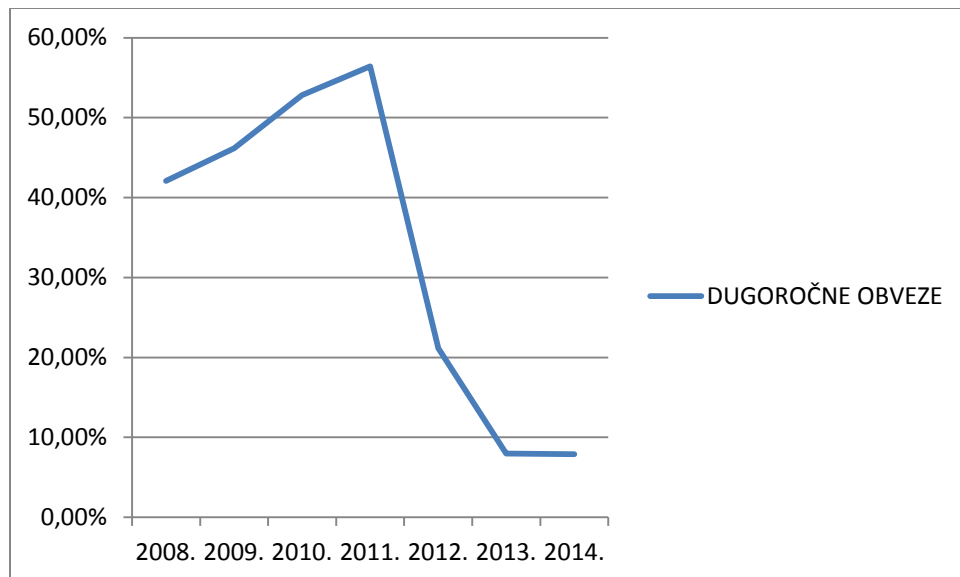
Kapital u prve dvije godine ima postotni udio od oko 30% da bi njegov udio u 2011. godini pao na samo 2,79%. Međutim on se kroz iduće tri godine povećava i u 2014. poprima vrijednost od 41,7% pasive.

Grafikon 7. Kretanje kratkoročnih obveza u pasivi tvrtke „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2008.-2014.)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Grafikon 8. Kretanje dugoročnih obveza u pasivi tvrtke „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2008.-2014.)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

5.2. Analiza računa dobiti i gubitka tvrtke „Croatia Airlines d.d.“

Račun dobiti i gubitka je financijski izvještaj koji pokazuje aktivnosti poduzeća tj. strukturu prihoda, rashoda i dobit/gubitak poduzeća. U nastavku je prikazan račun dobiti i gubitka tvrtke „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od 2008.-2014. godine.

Tablica 12. Račun dobiti i gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

(000 KN)	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
PRIHODI IZ POSLOVANJA							
Putnički promet	1.352.819	1.081.830	1.109.174	1.319.170	1.428.940	1.319.087	1.290.829
Prijevoz tereta	26.348	18.323	19.498	16.132	20.549	17.364	16.478
Ostali prihodi	252.138	243.975	244.954	252.940	233.559	239.036	236.750
RASHODI IZ POSLOVANJA							
Troškovi letenja	533.596	415.646	453.831	561.980	618.140	565.489	532.825
Održavanje	155.010	153.312	153.516	144.850	154.936	156.601	164.480
Usluge putnicima	101.259	98.861	89.761	101.636	113.424	86.503	78.581
Usluge u zračnom prometu	338.589	355.873	335.055	362.327	374.346	353.795	357.659
Promidžba i prodaja	225.753	200.080	202.234	221.373	234.676	214.549	203.431
Opći i administrativni poslovi	98.372	98.656	90.997	86.908	88.381	84.240	91.327
Amortizacija	172.440	148.179	148.215	140.074	130.215	83.051	71.509
Ostali rashodi	36.832	28.593	24.390	13.740	14.681	13.900	30.574
TROŠKOVI IZ POSLOVANJA	1.661.850	1.499.200	1.497.999	1.632.888	1.728.798	1.558.128	1.530.386
DOBIT/GUBITAK IZ POSLOVANJA	-30.546	-33.539	-124377,00	-30.898	-18.987	17.359	13.672
Rashodi od kamata	-56.206	-35.944	-23.131	-26.167	-19.031	-13.787	-11.585
Prihodi od kamata	2.995	1.638	647	1.312	1.544	1.007	794
Tečajne razlike (neto)	-6.542	3.238	-6.192	-4.195	52	-1.447	6.143
Ostali financijski rashodi	-4.970	-8.098	-3.564	-2.052	-2.117	-2.684	2.198
Ostali financijski prihodi	6.095	5.627	318	202	564	272	721
NETO REZULTAT FINANCIRANJA	-58.628	-33.300	-31.923	-75.544	-64.738	-16.639	-6.124
NETO DOBIT/GUBITAK	-89.174	-198.500	-156.554	-114.074	-488.167	721	7.548

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

5.2.1. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

U nastavku je napravljena horizontalna analiza svih stavki računa dobiti i gubitka tvrtke „Croatia Airlines d.d.“ i rezultati su prikazani apsolutno i relativno. Zbog potreba prostora urađene su dvije tablice s trogodišnjim razdobljima.

Tablica 13. Horizontalna analiza računa dobiti I gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2009-2011) (u 000kn)

(000 KN)	2009		2010		2011	
	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%
PRIHODI IZ POSLOVANJA						
Putnički promet	-270.989	-20,03	27.344	2,527569	209.996	18,93265
Prijevoz tereta	-8.025	-30,46	1.175	6,4127053	-3.366	-17,2633
Ostali prihodi	-8.163	-3,24	979	0,4012706	7.986	3,260204
RASHODI IZ POSLOVANJA						
Troškovi letenja	-117.950	-22,10	38.185	9,1869042	108.149	23,83024
Održavanje	-1.698	-1,10	204	0,133062	-8.666	-5,64501
Usluge putnicima	-2.398	-2,37	-9.100	-9,204843	11.875	13,22958
Usluge u zračnom prometu	17.284	5,10	-20.818	-5,84984	27.272	8,139559
Promidžba i prodaja	-25.673	-11,37	2.154	1,0765694	19.139	9,463789
Opći i administrativni poslovi	284	0,29	-7.659	-7,763339	-4.089	-4,49355
Amortizacija	-24.261	-14,07	36	0,0242949	-8.141	-5,4927
Ostali rashodi	-8.239	-22,37	-4.203	-14,6994	-10.650	-43,6654
TROŠKOVI IZ POSLOVANJA	-162.650	-9,79	-1.201	-0,080109	134.889	9,004612
DOBIT/GUBITAK IZ POSLOVANJA	-2.993	9,80	-90.838	270,8429	93.479	-75,1578
Rashodi od kamata	20.262	-36,05	12.813	-35,64712	-3.036	13,12524
Prihodi od kamata	-1.357	-45,31	-991	-60,50061	665	102,7821
Tečajne razlike (neto)	9.780	-149,50	-9.430	-291,2292	1.997	-32,2513
Ostali financijski rashodi	-3.128	62,94	4.534	-55,98913	1.512	-42,4242
Ostali financijski prihodi	-468	-7,68	-5.309	-94,34868	-116	-36,478
NETO REZULTAT FINANCIRANJA	25.328	-43,20	1.377	-4,135135	-43.621	136,6444
NETO DOBIT/GUBITAK	-109.326	122,60	41.946	-21,13149	42.480	-27,1344

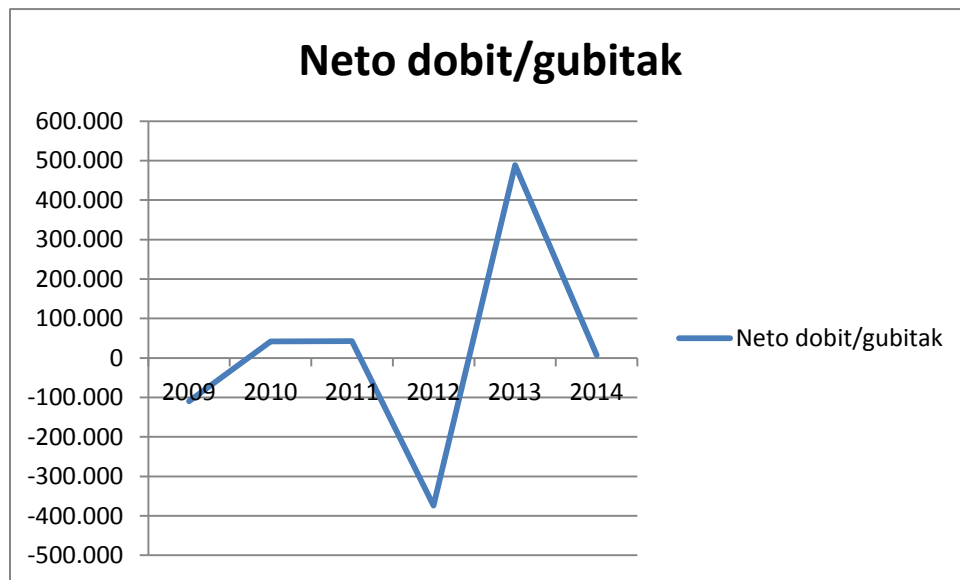
IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Tablica 14. Horizontalna analiza računa dobiti I gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2012-2014) (u 000kn)

(000 KN)	2012		2013		2014	
	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%	APSOLUTNO	RELATIVNO%
PRIHODI IZ POSLOVANJA						
Putnički promet	109.770	8	-109.853	-8	-28.258	-2
Prijevoz tereta	4.417	27	-3.185	-15	-886	-5
Ostali prihodi	-19.381	-8	5.477	2	-2.286	-1
RASHODI IZ POSLOVANJA						
Troškovi letenja	56.160	10	-52.651	-9	-32.664	-6
Održavanje	10.086	7	1.665	1	7.879	5
Usluge putnicima	11.788	12	-26.921	-24	-7.922	-9
Usluge u zračnom prometu	12.019	3	-20.551	-5	3.864	1
Promidžba i prodaja	13.303	6	-20.127	-9	-11.118	-5
Opći i administrativni poslovi	1.473	2	-4.141	-5	7.087	8
Amortizacija	-9.859	-7	-47.164	-36	-11.542	-14
Ostali rashodi	941	7	-781	-5	16.674	120
TROŠKOVI IZ POSLOVANJA	95.910	6	-170.670	-10	-27.742	-2
DOBIT/GUBITAK IZ POSLOVANJA	11.911	-39	36.346	-191	-3.687	-21
Rashodi od kamata	7.136	-27	5.244	-28	2.202	-16
Prihodi od kamata	232	18	-537	-35	-213	-21
Tečajne razlike (neto)	4.247	-101	-1.499	-2.883	7.590	-525
Ostali financijski rashodi	-65	3	-567	27	4.882	-182
Ostali financijski prihodi	362	179	-292	-52	449	165
NETO REZULTAT FINANCIRANJA	10.806	-14	48.099	-74	10.515	-63
NETO DOBIT/GUBITAK	-374.093	328	488.888	-100	6.827	947

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

Grafikon 9. Kretanje apsolutnih promjena neto dobiti/gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2009-2014)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016.)

Kao što je uočljivo iz provedene horizontalne analize prihodi iz poslovanja u 2009. godini imaju najveću negativnu promjenu prvenstveno zbog smanjenja prihoda putničkog prometa od čak 270 milijuna kuna. Može se zaključiti da je glavni uzrok globalna financijska kriza koja je te godine u vrhuncu. Prihodi iduće tri godine bilježe relativan rast da bi u 2013. opet doživjeli negativnu promjenu nešto nižu od 9% koja se nastavlja i u 2014. godini.

Poslovni rashodi imaju negativan promjenu od 9,79% u 2009. godini da bi pokazivali trend pozitivnih promjena do 2013.g. kad se ponovno smanjuju za 170,6 milijuna kuna .

Tvrtka ostvaruje gubitke od početka promatranog razdoblja do 2012. godine kada je gubitak najveći i apsolutna promjena iznosi 374 milijuna kuna. U 2013. godini događa se najveća apsolutna promjena od 488 milijuna kuna tako da tvrtka iz gubitka prelazi u dobitak koji se održava i u 2014. godini.

5.2.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka tvrtke

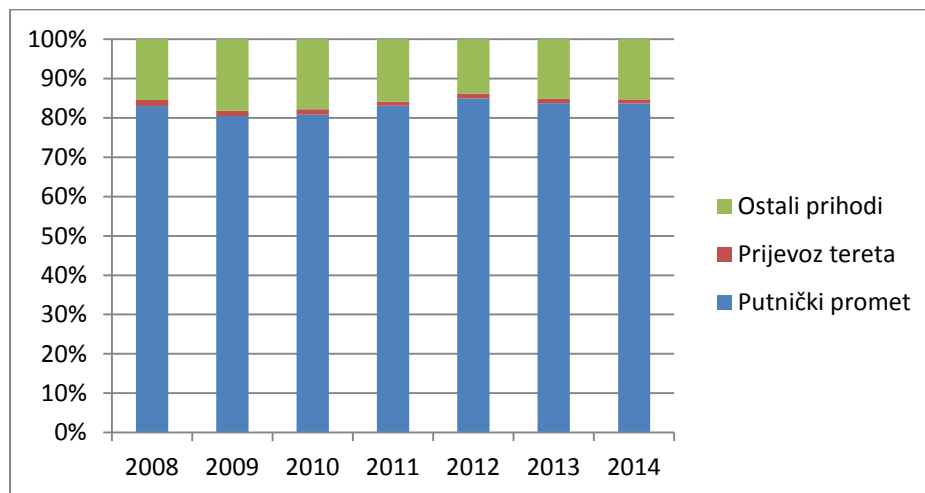
U nastavku je napravljena vertikalna analiza računa dobiti i gubitka tvrtke „Croatia Airlines d.d.“. Odvojeno je napravljena vertikalna analiza poslovnih prihoda i poslovnih rashoda.

Tablica 15. Vertikalna analiza prihoda računa dobiti i gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2014)

Godina	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Putnički promet	82,93%	80,49%	80,75%	83,06%	84,90%	83,73%	83,60%
Prijevoz tereta	1,62%	1,36%	1,42%	1,02%	1,22%	1,10%	1,07%
Ostali prihodi	15,46%	18,15%	17,83%	15,93%	13,88%	15,17%	15,33%
Ukupno prihodi	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016.)

Grafikon 10: Struktura ukupnih prihoda poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016.)

Provedbom vertikalne analize prihoda poduzeća i izradom grafikona uočava se relativna konstantnost udjela svih stavki prihoda u ukupnim prihodima. Putnički promet je najveća stavka prihoda i njegov iznos se zadržava iznad 80% u cijelom promatranom razdoblju, a najveći je u 2012. godini. Glavni razlog toga je oporavljanje cjelokupnog gospodarstva od globalne financijske krize. Prihodi od prijevoza tereta zauzimaju nizak udio u prihodima tvrtke i on s iznimkom 2008. godine kroz cijelo razdoblje zauzima vrijednosti ispod 1,5%.

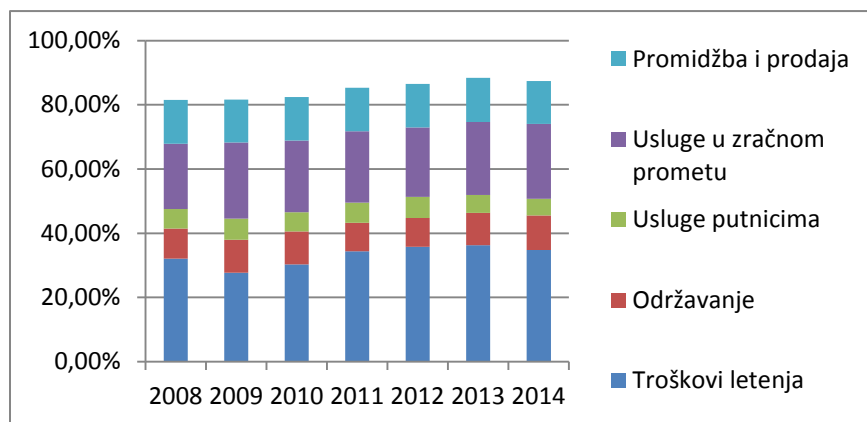
Vertikalnom analizom rashoda poduzeća uočava se da troškovi letenja zauzimaju najveći dio udjela ukupnih rashoda i njihova vrijednost se kroz godine kreće oko 30%. Najniža je u 2009. I iznosi 27,72% , a najveću vrijednost poprima u 2013. godini kad iznosi nešto preko 36%. Druga najveća stavka rashoda su usluge u zračnom prometu čija se vrijednost kreće oko 22%, a najviša je u 2009. godini. Kod stavke ostalih rashoda može se primijetiti kontinuirani trend smanjivanja udjela u rashodima do 2013. kada opet rastu i u 2014. godini dosežu vrijednost od 2%.

Tablica 16. Vertikalna analiza rashoda računa dobiti i gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2014)

Godina	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Troškovi letenja	32,11%	27,72%	30,30%	34,42%	35,76%	36,29%	34,82%
Održavanje	9,33%	10,23%	10,25%	8,87%	8,96%	10,05%	10,75%
Usluge putnicima	6,09%	6,59%	5,99%	6,22%	6,56%	5,55%	5,13%
Usluge u zračnom prometu	20,37%	23,74%	22,37%	22,19%	21,65%	22,71%	23,37%
Promidžba i prodaja	13,58%	13,35%	13,50%	13,56%	13,57%	13,77%	13,29%
Opći i administrativni poslovi	5,92%	6,58%	6,07%	5,32%	5,11%	5,41%	5,97%
Amortizacija	10,38%	9,88%	9,89%	8,58%	7,53%	5,33%	4,67%
Ostali rashodi	2,22%	1,91%	1,63%	0,84%	0,85%	0,89%	2,00%
Ukupno rashodi	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016.)

Grafikon 11: Struktura važnijih rashoda poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016.)

5.3. Analiza putem pokazatelja tvrtke „Croatia Airlines d.d

5.3.1. Pokazatelji likvidnosti

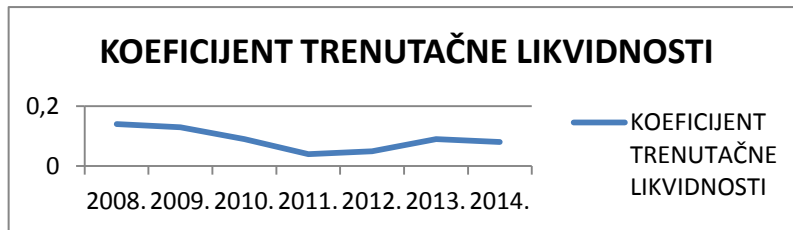
Pokazateljima likvidnosti mjeri se sposobnost tvrtke da u udovolji kratkoročnim obvezama kratkotrajnom imovinom. U sljedećoj tablici i na sljedećim grafovima prikazani su koeficijenti trenutačne, ubrzane, tekuće likvidnosti te financijske stabilnosti tvrtke „Croatia Airlines d.d.“.

Tablica 17: Pokazatelji likvidnosti tvrtke „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
KOEFICIJENT TRENUTAČNE LIKVIDNOSTI	0,14	0,13	0,09	0,04	0,05	0,09	0,08
KOEFICIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI	0,5	0,37	0,3	0,3	0,31	0,36	0,28
KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	0,62	0,48	0,37	0,39	0,4	0,4	0,5
KOEFICIJENT FINANCIJSKE STABILNOSTI	1,14	1,24	1,36	1,38	1,4	1,38	1,4

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016.)

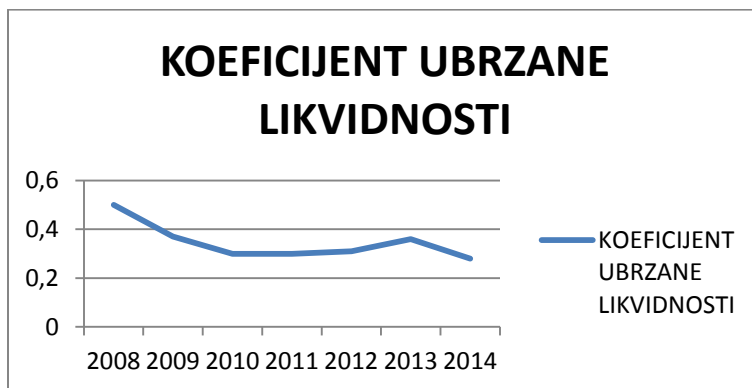
Grafikon 12: Koeficijent trenutačne likvidnosti poduzeća „Croatia Airlines d.d“ u razdoblju (2008.-2014.)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.09.2016.)

Koeficijent trenutačne likvidnosti se dobiva djeljem novca i kratkotrajne imovine. S obzirom na to da niti jedne godine vrijednost nije blizu minimalnoj vrijednost 1 ovog pokazatelja upitno je hoće li poduzeće imati dovoljno sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza.

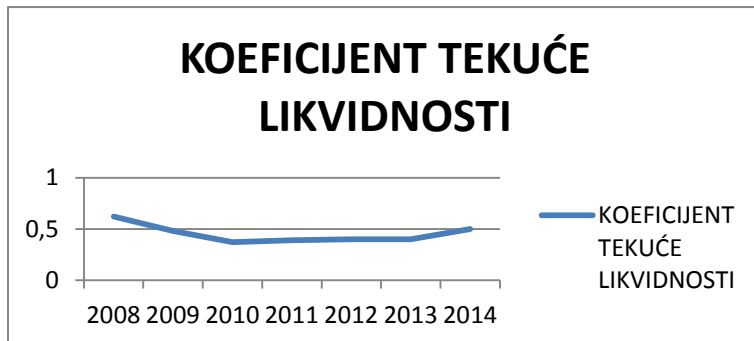
Grafikon 13: Koeficijent ubrzane likvidnosti poduzeća „Croatia Airlines d.d“ u razdoblju (2008.-2014.)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.09.2016.)

Pokazatelj ubrzane imovine nam daje informacije procjeni može li poduzeće svojim svojom najlikvidnijom imovinom udovoljit svojim kratkoročnim obvezama. S obzirom na to da je propisana vrijednost ovog pokazatelja 1 a pokazatelji kroz sve promatrane godine imaju nižu vrijednost možemo zaključiti da poduzeće ima problema s likvidnosti.

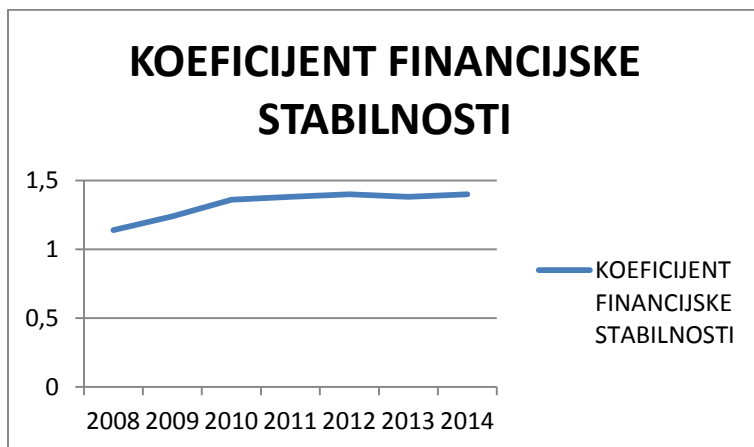
Grafikon 14: Koeficijent tekuće likvidnosti poduzeća poduzeća „Croatia Airlines d.d“ u razdoblju (2008.-2014.)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.09.2016..)

Koeficijent tekuće likvidnosti se smatra najboljim pokazateljem likvidnosti, a dobiva se dijeljenjem kratkotrajne imovine s kratkoročnim obvezama. Ovaj pokazatelj također pokazuje probleme s likvidnosti tvrtke jer je u svim godinama ispod minimalno propisane vrijednosti od 1 (po nekima 2), tako da poduzeće ima problema s podmirivanjem kratkoročnih obveza.

Grafikon 15: Koeficijent financijske stabilnosti poduzeća „Croatia Airlines d.d“ u razdoblju (2008.-2014.)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.09.2016..)

Koeficijent financijske stabilnosti je pokazatelj koje se dobije dijeljenjem dugotrajne imovine s kapitalom uvećanim za dugoročne obveze. Propisana vrijednost ovog pokazatelja je ispod 1 a poduzeće u svim promatranim razdobljima ima veće vrijednosti pa se može zaključiti da tvrtka ima problema s financijskom stabilnošću.

5.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti nam daju informacije o tome do koje se granice poduzeće financira zaduživanjem. Pokazatelji kao što su koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja su formirani na temelju bilance. Ti su pokazatelji odraz strukture pasive i govore koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala(obveza). U sljedeće dijelu će uz 2 navedena pokazatelja biti obrađeni i stupanj pokrića I i II tvrtke „Croatia Airlines d.d.“

Tablica 18: Pokazatelji zaduženosti poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

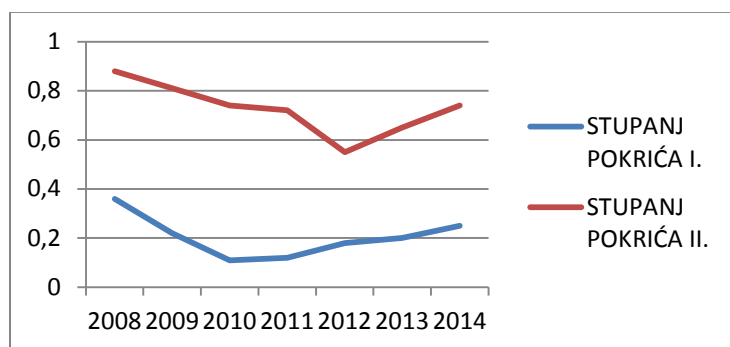
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA	0,29	0,19	0,09	0,1	0,13	0,09	0,1
KOEFICIJENT FINANCIRANJA	2,47	4,38	10,24	11,43	6,85	1,79	2,4
STUPANJ POKRIĆA I.	0,36	0,22	0,11	0,12	0,18	0,2	0,25
STUPANJ POKRIĆA II.	0,88	0,81	0,74	0,72	0,55	0,65	0,74

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.09.2016.)

Koeficijent vlastitog financiranja stavlja u omjer glavnice i ukupnu imovinu poduzeća, tj. prikazuje udio vlastitih sredstava u ukupnoj imovini pa je poželjno da njegova vrijednost bude što veća, a minimalno 50%. Niti jedan koeficijent kroz promatrane godine ne zadovoljava taj uvjet. Koeficijent financiranja pokazuje udio ukupnih obveza u vlastitom kapitalu i poželjno je da

bude što niži, a maksimalno 1, odnosno 100%. Također niti jedan koeficijent ne zadovoljava taj uvjet.

Grafikon 16: Kretanje stupnja pokrića I i II kroz razdoblje od (2008.-2014.) poduzeća „Croatia Airlines d.d.“

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.09.2016.)

Stupanj pokrića I. i stupanj pokrića II. u promatranom razdoblju imaju značajne oscilacije. Navedeni pokazatelji trebali bi biti veći od 1. Niti jedan ne zadovoljava ali poslije 2012. Imaju tendenciju rasta.

5.3.3. Ostali pokazatelji

U daljnjem dijelu rada bit će obrađeni samo neki od ostalih pokazatelja potrebnih za donošenje zaključka o problemu koji se u radu proučava.

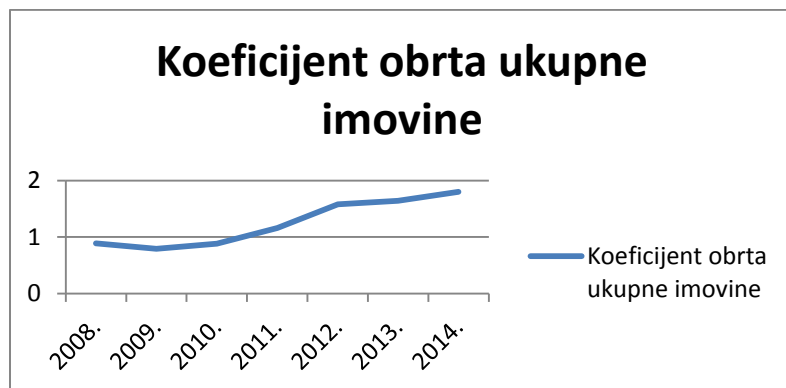
Od pokazatelja aktivnosti obrađen je koeficijent obrtaja ukupne imovine.

Tablica 19: Pokazatelj koeficijenta obrta ukupne imovine poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,89	0,79	0,88	1,16	1,58	1,64	1,8

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.09.2016.)

**Grafikon 17: Kretanje koeficijenta obrtaja ukupne imovine kroz radoblje od (2008.-2014.)
poduzeća „Croatia Airlines d.d.“**

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.09.2016.)

Koeficijent obrtaja ukupne imovine pokazuje učinkovitost uporabe ukupne imovine u ostvarenju prihoda pa je poželjna njegova što veća vrijednost. Koeficijent raste u cjelokupnom promatranom razdoblju.

Od pokazatelja ekonomičnosti obrađen je koeficijent ekonomičnosti.

Tablica 20: Pokazatelji rentabilnosti „Croatia Airlines d.d.“ (2008.-2014.)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
ROA					-5,70%	0,10%	0,90%
ROE					-45,10%	0,20%	2,10%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.09.2016.)

Pokazatelji rentabilnosti, u ovom slučaju povrat na ukupnu imovinu i povrat na vlastiti kapital nam pokazuju tendenciju rasta u zadnjim godinama.

6. ZAKLJUČAK

Izrada ovog rada temeljito nas je upoznala sa tvrtkom „Croatia Airlines d.d.“. Prezentirani su razni informacije o ustroju i djelovanju tvrtke od osnivanja do danas. Predstavljena je važnost korištenja statističke analize za procjenu ekonomskog poslovanja. Financijski izvještaji nam daju uvid u gotovo sve dijelove tvrtkina poslovanja pa je neophodno dobro poznavanje svakog od njih. Najvažniji temeljni financijski izvještaji, kao što su bilanca i račun dobiti/gubitka su na raspolaganju svima koji žele dobiti informacije o poslovanju određenog poduzeća, ali je potrebna kvalitetna obrada i prikaz podataka iz navedenih izvještaja. Horizontalna i vertikalna analiza su važne u proučavanju izvještaja jer se horizontalnom analizom dobiva prikaz promjena kroz razdoblja dok se vertikalnom prikazuju udjeli promatranih stavki. Prednosti ovih analiza su jednostavna upotreba i jednostavan prikaz rezultata. Osim navedenih analiza raznoliki pokazatelji poslovanja nam također daju lako čitljive informacije o poslovanju poduzeća te ih je preporučljivo koristiti.

U ocijeni poslovanja poduzeća kroz promatrano razdoblje ispitane su sve postavljene hipoteze. Prva postavljena hipoteza koja glasi: „Globalna financijska kriza ima negativan utjecaj na uspješnost poslovanja dioničkog društva“, može se djelomično prihvatiti jer poduzeće bilježi uglavnom negativne oscilacije poslovanja kroz promatrano razdoblje ali se pred kraj razdoblja pokazatelji djelomično popravljaju

Druga postavljena hipoteza koja glasi: „Ukupna dobit poduzeća pokazuje kontinuiran pad u razdoblju (2008.-2013.)“, može se prihvatiti jer poduzeće bilježi neto gubitke kroz sva razdoblja do 2013. godine nakon koje slijedi oporavak poslovanja

Treća postavljena hipoteza koja glasi „Analiza temeljnih pokazatelja pokazuje kontinuiran pad poslovanja dioničkog društva u razdoblju (2008.-2013.)“ može se prihvatiti jer su gotovo svi pokazatelji negativni za promatrano poduzeće.

Četvrta postavljena hipoteza koja glasi „Dioničko društvo od 2013. godine bilježi profitabilnost poslovanja“ može se prihvatiti jer dolazi do rasta pokazatelja profitabilnosti od 2012. do 2014. godine.

U konačnosti možemo zaključiti da je poduzeće prolazilo kroz težak period kroz promatrano razdoblje, ali u zadnjoj godini postoje naznake pozitivnih promjena.

SAŽETAK

Croatia Airlines je hrvatska zrakoplovna tvrtka koja djeluje od 1992. godine i svojim poslovanjem, iz godine u godinu, se razvija i širi svoj opus djelovanja. Cilj ovog rada je bio utvrditi uspješnost poslovanja i ključne čimbenike koji imaju direktan utjecaj na poslovanje.

Financijski izvještaji su izvještaji o financijskom stanju i prometu nekog poslovnog subjekta i za poslovnog subjekta predstavljaju jednoznačan prikaz svih bitnih informacija. Ovim radom, nakon prikupljanja temeljnih financijskih izvještaja, provedena je vertikalna i horizontana analiza bilance te vertikalna i horizontalna analiza računa dobiti i gubitka. Na kraju je provedena analiza putem određenih pokazatelja. Uzevši u obzir prethodno navedene pokazatelje i prethodno provedenu analizu istih, ustanovljava se da je poduzeće imalo ozbiljnih problema s poslovanjem uzrokovanih globalnom financijskom krizom. Međutim u zadnjoj godini postoje naznake blagog oporavka.

Ključne riječi: statistička analiza, Croatia Airlines, financijski izvještaji

SUMMARY

Croatia Airlines is a Croatian airline company that has been operating since 1992. And since then it is developing and expanding through their work. Main purpose of this work was to determine the success of the business and key factors that have a direct impact on the business. Finance reports are the financial state and turnover reports and they represent review of all relevant informations. Through this work, after gathering all finance reports, we carried on with vertical and horizontal analysis of the balance sheet, vertical and horizontal analysis of the profit and loss account and analysis of indicators. Regarding all before mentioned indicators and their analysis we established that company had serious problems caused by global financial crisis, however in the last year there are some indicators that the company may be on the road to recovery.

Key words: Finance reports, statistical analysis, Croatia Airlines

7.LITERATURA

Knjige i članci:

1. Belak V., Menadžersko računovodstvo, Rrif plus, Zagreb, 1995.
2. Crnković, L., Martinović, J. i Mijoč, I., Financijsko računovodstvo, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, 2008.
3. Davidson, S., Stickney, C.P., Weil, R.L., Financial Accounting, 1987.
4. Helfert, E.A., Tehnike financijske analize, Sveučilišna tiskara, Zagreb, 1997.
5. Hrvatska zajednica računovodstva i financijskih djelatnika, Primjena HSFI- s poreznim propisima, Zagreb, 2008.
6. Ivanović, Z., Financijski menadžment, Sveučilište u Rijeci, Rijeka, 1997.
7. Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., br. 120/16
8. Pivac, S.; Šego, B.: Statistika, Zoro, Zagreb 2006
9. Rozga A., Grčić B., Poslovna statistika, Ekonomski fakultet Split, 2009.
10. Rozga, A., Statistika za ekonomiste, Ekonomski fakultet Split, 2006.
11. Šošić I., Primjenjena statistika, Školska knjiga, Zagreb, 2006.
12. Šošić I., Serdar V., Uvod u statistiku, Školska knjiga, Zagreb, 1992.
13. Van Horne J.C., Wachowicz J.M., Osnove financijskog menadžmenta, Mate, Zagreb, 2002
14. Vidučić Lj., Pepur S., Šimić M., Financijski menadžment, RRif, Zagreb, 2005.
15. Vujević, I. (2005.): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split
16. Žager K., Sačer I.M., Sever S., Žager L., Analiza financijski izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.
17. Žager, K; Žager, L: Računovodstveni standardi, financijski izvještaji i revizija, Progres, 1996.

Internetski izvori:

1. Croatia airlines, raspoloživo na: <http://www.croatiaairlines.com/hr/O-nama/Korporativne-informacije/Uprava-i-nadzorni-odbor/> (pristupljeno 20.2.2017.)

2. Zse, raspoloživo na: <http://www.zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=252>, pristupljeno (15.9.2016)
3. Croatia airlines d.d., Flota, raspoloživo na: <http://www.croatiaairlines.com/hr/O-nama/Korporativne-informacije/Flota> pristupljeno (12.9.2016.)
4. Croatia Airlines d.d., Tvrtke u vlasništvu, raspoloživo na: <http://www.croatiaairlines.com/hr/O-nama/Korporativne-informacije/tvrtke-u-vlasnistvu/>, pristupljeno (12.9.2016.)
5. Croatia airlines d.d., Povijest, raspoloživo na: <http://www.croatiaairlines.com/hr/O-nama/Korporativne-informacije/povijest>, pristupljeno (12.9.2016.)
6. Zakon o računovodstvu, NN (120/16), <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-računovodstvu> pristupljeno (10.9.2016.)
7. Efzg, Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, str 2., raspoloživo na: <http://web.efzg.hr/dok/RAC/kzager/afi/Instrumenti%20i%20postupci%20analize%20financijskih%20izvje%C5%A1taja.pdf> pristupljeno (15.9.2016.)
8. Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Croatia Airlines d.d. od 2008. do 2014. godine, raspoloživo na <http://rgfi.fina.hr>, (10.9.2016)

POPIS SLIKA

Slika 1: Članovi uprave i nadzornog odbora

Slika 2: Top 10 dioničara tvrtke Croatia Airlines d.d.

Slika 3: Temeljni instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja

Slika 4: Povezanost pokazatelja analize financijskih izvještaja i kriterija dobrog poslovanja

Slika 5: Pokazatelji zaduženosti

Slika 6: Pokazatelji aktivnosti

Slika 7: Pokazatelji ekonomičnosti

Slika 8: Pokazatelji profitabilnosti

POPIS TABLICA

Tablica 1: Prikaz skraćene bilance

Tablica 2: Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka

Tablica 3: Izvještaj o novčanom toku (direktna metoda)

Tablica 4: Aktiva bilance poduzeća „Croatia Airlines d.d.“

Tablica 5: Pasiva poduzeća Croatia Airlines d.d.

Tablica 6: Horizontalna analiza aktive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2011)

Tablica 7: Horizontalna analiza aktive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2012-2014)

Tablica 8: Horizontalna analiza pasive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2011)

Tablica 9: Horizontalna analiza pasive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2012-2014)

Tablica 10: Vertikalna analiza aktive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2014)

Tablica 11: Vertikalna analiza pasive poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2014)

Tablica 12: Račun dobiti i gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

Tablica 13: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2009-2011) (u 000kn)

Tablica 14: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2012-2014) (u 000kn)

Tablica 15: Vertikalna analiza prihoda računa dobiti i gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2014)

Tablica 16: Vertikalna analiza rashoda računa dobiti i gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2014)

Tablica 17: Pokazatelji likvidnosti poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

Tablica 18: Pokazatelji zaduženosti poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

Tablica 19: Pokazatelj koeficijenta obrta ukupne imovine poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

Tablica 20: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Kretanje kratkotrajne i dugotrajne imovine u aktivi poduzeća „Croatia Airlines d.d.) u razdoblju od (2008-2014)

Grafikon 2. Kretanje ukupne aktive i pasive tvrtke u razdoblju od (2008.-2014.)

Grafikon 3: Postotne promjene dugotrajne i kratkotrajne imovine poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2012-2014)

Grafikon 4: Postotne promjene dugoročnih i kratkoročnih obveza poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2012-2014)

Grafikon 5. Udio kratkotrajne i dugotrajne imovine u aktivi poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008-2014)

Grafikon 6. Udio dugoročnih i kratkoročnih obveza pasivi tvrtke „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2008.-2014.)

Grafikon 7. Kretanje kratkoročnih obveza u pasivi tvrtke „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2008.-2014.)

Grafikon 8. Kretanje dugoročnih obveza u pasivi tvrtke „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju od (2008.-2014.)

Grafikon 9. Kretanje apsolutnih promjena neto dobiti/gubitka poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2009-2014)

Grafikon 10: Struktura ukupnih prihoda poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

Grafikon 11: Struktura važnijih rashoda poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

Grafikon 12: Koeficijent trenutačne likvidnosti rashoda poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

Grafikon 13: Koeficijent ubrzane likvidnosti poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

Grafikon 14: Koeficijent tekuće likvidnosti poduzeća poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

Grafikon 15: Koeficijent financijske stabilnosti poduzeća „Croatia Airlines d.d.“ u razdoblju (2008.-2014.)

Grafikon 16: Kretanje stupnja pokrića I i II kroz radoblje od (2008.-2014.) poduzeća „Croatia Airlines d.d.“

Grafikon 17: Kretanje koeficijenta obrtaja ukupne imovine kroz radoblje od (2008.-2014.) poduzeća „Croatia Airlines d.d.“

